Obstarávateľ:

OBEC SOKOĽANY

Okres:

Košice - okolie

Kraj:

Košický

Spracovateľ:

Architektonické štúdio Atrium

Mlynská 27, 040 01 Košice, tel.: 055/ 62 315 87

e-mail: architekti@atriumstudio.sk

web: www.atriumstudio.sk

www.UzemnePlany.sk

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Spracovateľský kolektív:

Ing. Marek Dubiel

Ing. Ladislav Pažák

Mgr. Milan Barlog

Ing. Milan Kolesár

Ing. Michal Burák

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD:

Ing. arch. Jozef Macko – registračné č. 328

Schvaľovacia doložka – Územný plán obce Sokoľany

SCHVAĽOVACÍ ORGÁN: **OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO SOKOĽANY**	**FRANTIŠEK BEREGSZÁSZI**
ČÍSLO UZNESENIA POTVRDZUJÚCEHO PLATNOSŤ ÚPN-O.:	STAROSTA OBCE
ZÁVAZNÁ ČASŤ VYHLÁSENÁ VZN č:	SOKOĽANY
DÁTUM SCHVÁLENIA:	
PEČIATKA	

Zoznam príloh

Grafická časť

číslo výkresu	*názov výkresu*	*mierka*
1	Výkres širších vzťahov (vrátane záujmového územia)	1:50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania katastrálneho územia obce Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	1:10 000
3	Výkres verejného dopravného vybavenia Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia obce a navrhovaných rozvojových plôch s vyznačením verejnoprospešných stavieb	1:5 000 / 2 500
4	Výkres verejného technického vybavenia - návrh vodného hospodárstva	1:5 000
5	Výkres verejného technického vybavenia - návrh energetiky Výkres verejnoprospešných stavieb	1:5 000
6	Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP	1:5 000
x	Schéma zmeny hranice k.ú. obce Sokoľany	1.20 000

Textová časť

	Smerná časť: - Sprievodná správa so schémou k.ú. - Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP *Záväzná časť*: Návrh regulatívov územného rozvoja obce (vložené schémy záväznej časti a verejnoprospešných stavieb)	

Na základe schváleného Zadania pre vypracovanie Územného plánu obce Sokoľany bol vypracovaný v zmysle § 22 Stavebného zákona Návrh Územného plánu obce Sokoľany. Dokumentácia Návrh ÚPN-O bola v zmysle § 22 Stavebného zákona prerokovaná s dotknutým samosprávnym krajom, s dotknutými obcami, s dotknutými organizáciami štátnej správy a s dotknutými právnickými osobami.

Obecné zastupiteľstvo v Sokoľanoch na svojom zasadnutí dňa 23.09.2019 uznesením č. 32/2019 schválilo podľa § 20 ods. 7 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, vo väzbe na zákon SNR č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov úpravu hranice riešeného územia ÚPN-O Sokoľany v Zadaní pre spracovanie ÚPN–O Sokoľany, schválené uznesením obecného zastupiteľstva č. 2/2007 zo dňa 13.2.2017 na základe zmeny hranice katastrálneho územia obce Sokoľany podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 196/2017-65 zo dňa 12.09.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.10.2017. ÚPN-O Sokoľany je spracovaný pre Opätovné prerokovanie podľa § 22 stavebného zákona v rozsahu uvedenej úpravy hranice riešeného územia. Je zobrazená v prílohe.

Obsah

A1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE 6

1.1 HLAVNÉ CIELE A PROBLÉMY RIEŠENÉ ÚPD 6
1.2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU 6
1.3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM A POSTUP SPRACOVANIA ÚPD 6
1.4 CHARAKTERISTIKA RIEŠENÉHO ÚZEMIA 7
1.4.1 Prírodné podmienky 7
1.4.2 Civilizačné podmienky 15

A2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU 18

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS 18
2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU 18
2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE 22
2.3.1 Demografický vývoj 22
2.4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA 25
2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA 27
2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE 27
2.6.1 Zásady urbanistickej kompozície 28
2.6.2 Ochrana pamiatok 28
2.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, NÁVRH VÝROBY A REKREÁCIE 29
2.7.1 Bytový a domový fond 29
2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít 30
A. Poľnohospodárska výroba 30
B. Lesné hospodárstvo 31
C. Priemyselná výroba, energetika, výrobné a skladové služby 31
D. Komerčné služby a obchod 32
2.7.3 Občianske vybavenie 36
2.7.4 Turizmus a rekreácia 33
2.7.5 Ekonomické aktivity 33
2.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE 33
2.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV 33
2.9.1 Ochranné pásma 33
2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry 34
2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie využitia v zmysle príslušných zákonných ustanovení 35
2.10 NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, GEOLOGICKÝCH ZOSUVOV A OCHRANY PRED POVODŇAMI 35
2.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ 35
2.12 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA 36
2.12.1 Dopravný systém obce 36
2.12.2 Energetika a telekomunikácie 42
A. Energetika a energetické zariadenia 42
C. ZÁSOBOVANIE TEPLOM 45
D. Telekomunikácie 46
2.12.3 Vodné toky a vodné hospodárstvo 47
2.13 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 50
2.14 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV 53
2.15 VYMEDZENIA PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU 53
2.16 OCHRANA PÔDNEHO FONDU A LESNÝCH POZEMKOV - VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH A INÝCH ZÁMEROV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE 53
2.17 KOMPLEXNÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA, NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV 53

Zoznam skratiek:

KSK – Košický samosprávny kraj
KK - Košický kraj
BD - bytový dom
CO - civilná ochrana
CHVÚ – chránené vtáčie územie
BD - bytový dom
CO - civilná ochrana
CPR – centrálne prekladisko rúd
CR - cestovný ruch
ČOV – čistiareň odpadových vôd
FVE – fotovoltaická elektráreň
GLIP – globálny industriálny park
HD - hospodársky dvor
HaZZ – hasičský a záchranný zbor
LHC - lesný hospodársky celok
LP - lesná pôda
KO - komunálny odpad
k.ú. - katastrálne územie
NKP – národná kultúrna pamiatka
OcÚ - obecný úrad
OP - ochranné pásmo
PP - poľnohospodárska pôda
RD - rodinný dom
PAD – pravideľná autobusová doprava
SKUEV – Slovensko, územie európskeho významu
TS - trafostanica
ÚPD – územnoplánovacia dokumentácia
ÚPN-O - územný plán obce
USSK – U.S.Steel Košice, s.r.o.
ÚZPF SR – ústredný zoznam pamiatkového fondu Slov. republiky
VÚC - veľký územný celok
VN – vysoké napätie elektrické
VPS - verejnoprospešné stavby
VZN – všeobecne záväzné nariadenie
ZŠ - základná škola

A1. Základné údaje

Dôvodom obstarania ÚPD je skutočnosť, že obec nemá vypracovaný samostatný ÚPN, pričom celé územie leží v ochrannom pásme letiska, okrajom je vedená rýchlostná cesta R4, severným pripravovaná R2 a južne je lokalizovaná ČOV USSK s rozsiahlym OP. Západne od obce pripravuje Košický samosprávny kraj rozsiahly priemyselný park – GLIP a východná časť k.ú. je súčasťou CHVÚ Košická kotlina.

Záujem o výstavbu je značný, chýba však nástroj na jej riadenie.

Ďalším dôvodom obstarania je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce a jej k.ú. vo väzbe na ÚPN – VÚC Košický kraj a následných ZaD do roku 2030 a neskôr.

ÚPD obce je vypracovaná v súlade so Zadaním (uznes. Obecného zastupiteľstva č. 2/2017 dňa 13.2.2017 a č.32/2019 dňa 23.9.2019) a Vyhodnotením pripomienkových konaní k Návrhu a Opätovnému prerokovaniu ÚPN-O. ÚPD sa líši rozsahom k.ú. a redukciou navrhovaných fukčných plôch.

1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD

Hlavným cieľom ÚPN – obce je vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce, ktorá bude riešiť funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia obce, koncepciu verejnej dopravy, technickej infraštruktúry vrátane problematiky životného prostredia, ochrany prírody a krajiny a ekologickej stability územia obce. Ďalším zámerom riešenia ÚPN-O je získanie koncepčného a rozvojového dokumentu s urbanistickou koncepciou, ktorá zohľadní plánované a určí nové rozvojové zámery obce a vytvorí územno-technické predpoklady pre ich trvalo udržateľný rozvoj.

Problémy, ktoré sú riešené touto ÚPD možno charakterizovať nasledovne:

- extremne environmentálne dopady hutníckej výroby (exhaláty, hluk a vodná kontaminácia), leteckej, železničnej a cestnej dopravy na obec a jej k.ú.,
- vzťah nadradeného cestného a pripravovaného diaľničného systému na obec a jej k.ú.,
- optimalizovanie demografického vývoja obce.

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec nemá vypracovaný ÚPN.

1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD

1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPD:

- prípravné práce (10/2016),
- spracovanie Prieskumov a rozborov obce Sokoľany (10/2009 – 10/2016, Arch. štúdio Atrium Košice),
- Oznámenie o strategickom dokumente (1/2017, Obec Sokoľany),
- vypracovanie a prerokovanie Zadania pre ÚPN-O Sokoľany (10/2016 a 11-12/2016),
- schválenie Zadania (uznes. Obecného zastupiteľstva Sokoľany č. 2/2017 dňa 13.2.2017),
- vypracovanie a prerokovanie Návrhu ÚPN-O Sokoľany (11/2017 a 7.3. 2018 – 6.4.2018),
- schválenie úpravy hranice riešeného územia v Zadaní (uznesenie č. 32/2019 dňa 23.09.2019).

1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so Zadaním

Zadanie bolo prerokované v období 11-12/2016 a schválené v obecnom zastupiteľstve Sokoľany uznesenie č. 2/2017 dňa 13.2.2017.

Obecné zastupiteľstvo v Sokoľanoch na svojom zasadnutí uznesením č. 32/2019 dňa 23.09.2019 schválilo úpravu hranice riešeného územia ÚPN-O Sokoľany. Predmetná ÚPD je v súlade so Zadaním.

1.3.3 Zdôvodnenie prípadného spracovania doplňujúcich prieskumov a rozborov

Spracovanie ÚPD si vyžadovalo doplnenie prieskumov a rozborov v r. 2016.

1.3.4 Súpis použitých podkladov a materiálov

Mapové podklady

Polohopis v M 1:5 000 (2 500) bol získaný od obce Sokoľany a GKÚ SR, doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov.

Výškopis bol vektorizovaný zo základných máp SR v M 1:10 000 z roku 2004 - 2006. Mapový podklad v M 1:10 000 bol skenovaný z tých istých máp.

Ostatné materiály

- ÚPN-VÚC Košický kraj – ZaD 2017,
- ÚPN-HSA Košice, stav ZaD k roku 2014, 2017 (ÚHA mesta Košice),
- Prieskumy a rozbory pre ÚPN-O Sokoľany (Architektonické štúdio Atrium, 2009 a 2016),
- Zadanie pre ÚPN-O Sokoľany (Obec Sokoľany, 2016 a 2019),
- Návrh ÚPN-O Sokoľany (Architektonické štúdio Atrium, 2017),
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia (MŽP SR, 2017),
- DSP na R4 Košice – Milhosť (Dopravoprojekt BA, 2010),
- DÚR – Rýchlostná cesta R2, R4 Šaca - K. Oľšany (Dopravoprojekt BA, 2013),
- ÚTP pre Globálny logistický industriálny park v Košiciach (KSK, 2007),
- PHaSR obce Sokoľany (P-C Komárno, 2007),
- POH obce Sokoľany do r. 20000 (R. Kuzma, 1997),
- DSP – obecná kanalizácia a ČOV (Enviroline KE, 2009-12),
- ÚPN-O Haniska (Urban trade Košice, 2009),
- porealizačné dokumentácie vodovodného systému a plynofikácie (Geodetica, KE, 2009),
- vydané ÚR a SP od r. 2009.

1.4 Charakteristika riešeného územia

1.4.1 Prírodné podmienky

Obec Sokoľany leží v údolí Sokolianskeho potoka na jeho oboch brehoch v nadmorskej výške 205 – 213 m. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 201 m v nive Sokolianskeho potoka, najvyšší dosahuje 226 m n. m. na severnom okraji katastra.

Geomorfologické členenie k.ú. obce Sokoľany a okolia je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Sústava	Alpsko-himalájska
Podsústava	Karpaty
Provincia	Západné Karpaty
Subprovincia	vonkajšie Západné Karpaty
Oblasť	Lučensko-košická zníženina
Celok	Košická kotlina
Podcelok	Košická rovina

Z **geomorfologického hľadiska** predstavuje územie reliéf kotlinových pahorkatín. Z **hľadiska morfologicko-morfometrického členenia** predstavuje územie horizontálne a vertikálne rozčlenenú rovinu. Územie leží zväčša na riečnych terasách vysokých, do západného okraja zasahujú fosílne agradačné valy. Zo **súčasných reliéfotvorných procesov** prevládajú fluviálne a stráňové procesy, z ktorých sa v posudzovanom území uplatňuje slabý fluviálny erózny proces s miernym pohybom svahových hmôt v pahorkatinách s dominanciou rozovretých úvalinovitých dolín.

Začlenenie územia z hľadiska **regionál. geologického členenia** je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Oblasť	vnútrohorské panvy a kotliny
Podoblasť	Východoslovenská panva
Jednotka	Moldavská kotlina

Geologický podklad je tvorený horninami neogénu, ktoré v prevažnej časti územia predstavujú sivé vápenité íly, piesky až pieskovce, prachovce, kyslé tufy, bentonit, lokálne sloje lignitu (tokajské a kochanovské súvrstvie) sarmatu, v západnej časti územia prevažujú sivé a pestré vápnité íly, piesky, štrky až zlepence, sloje lignitu, sladkovodné vápence, ryolitové a andezitové tufy (sečovské a martinské súvrstvie, sekulské vrstvy) panónu, okrajovo zasahuje v SV časti aj do územia s výskytom sivých vápenitých ílov až ílovcov, siltovcov, pieskov až pieskovcov, zlepencov, kyslých

tufov, bentonitu, organogénnych vápencov (stretavské, ptrukšianske, vrábeľské a holíčske súvrstvie) sarmatu. Najvrchnejšie kvartérne útvary v prevažnej časti územia predstavujú fluviálne sedimenty, tvorené prevažne pieskami, piesčitými štrkmi až pieskami v terasách s pokryvom spraší, sprašových hlín alebo svahovín, západnú časť územia pokrývajú proluviálne sedimenty, tvorené hlinitými až hlinito-piesčitými štrkmi s úlomkami hornín v náplavových kužeľoch bez pokryvu.

Z hľadiska **inžinierskogeologickej rajonizácie** patrí územie do viacerých rajónov:

Región	tektonických depresií		
Subregión	s neogénnym podkladom		
Rajón	**kvartérnych hornín**	T	rajón náplavových terasových stupňov
		P	rajón proluviálnych sedimentov

Podľa **hydrogeologického rajónovania** ležia podzemné vody prevažnej časti posudzovaného územia v regióne Q 125. Kvartér Hornádu v Košickej kotline, západná časti v regióne NQ 138. Neogén a kvartér Košickej kotliny a Abovskej pahorkatiny v povodí Bodvy s prevažne medzizrnovou priepustnosťou, budovanými horninami kvartéru a neogénu. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho **hydrologické vlastnosti**. Predmetné územie vypĺňajú štrky a piesky. Prietočnosť a hydrogeologická produktivita je v mierna ($T = 1.10^{-4} – 1.10^{-3}$ $m^2.s^{-1}$). Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko. V prevažnej časti územia je využiteľné množstvo podzemnej vody 0,50 – 0,99 $l.s^{-1}.km^{-2}$, na západnom okraji územia 2,00 – 4,99 $l.s^{-1}.km^{-2}$.

Priemerná, maximálna a minimálna ročná a dlhodobá hladina podzemných vôd za rok 2003 v najbližších lokalitách v hydrogeologickom regióne Neogén a kvartér Košickej kotliny a Abovskej pahorkatiny v povodí Bodvy v pozorovacej sieti SHMÚ Košice – Šaca, sledovanej od roku 1997 a Košice – Seňa, sledovanej od roku 1960, a jej zmena v porovnaní s dlhodobým priemerom je uvedená v nasl. tabuľke.

	Košice – Šaca	**Košice – Seňa**
Priemerná ročná hladina (m n. m.)	227,16	202,34
Zmena priemernej ročnej hladiny v porovnaní s dlhodobým priemerom (%)	0,998505494505495	0,999654167284225
Dlhodobá priemerná hladina (m n. m.)	227,5	202,41
Maximálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	230,56	202,74
Dlhodobá maximálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	231,51	204,09
Minimálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	225,71	201,97
Dlhodobá minimálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	225,75	201,21

Povrchové vody sú odvodňované Sokolianskym potokom, ktorý je prítokom Hornádu mimo katastra. Územie patrí do povodia Hornádu a hlavného povodia Dunaja. Charakteristika režimu odtoku v rámci katastra je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	vrchovinno-nížinná
Typ	dažďovo-snehový
Základná hydrologická charakteristika	akumulácia v mesiacoch XII –I, vysoká vodnosť II – IV, najvyššie Q_{ma} III (IV > II), najnižšie Q_{ma} IX a výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy

Kvantitatívne ukazovatele toku Sokoliansky potok sú známe z vodomernej stanice SHMÚ Seňa pod popisovaným územím. Priemerný ročný prietok a priemerné mesačné prietoky za rok 2003 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Priemerný ročný prietok Qr ($m^3.s^{-1}$)	0,925
Priemerný prietok Qm I. ($m^3.s^{-1}$)	0,876
Priemerný prietok Qm II. ($m^3.s^{-1}$)	0,835
Priemerný prietok Qm III. ($m^3.s^{-1}$)	0,835
Priemerný prietok Qm IV. ($m^3.s^{-1}$)	1,026
Priemerný prietok Qm V. ($m^3.s^{-1}$)	1,037
Priemerný prietok Qm VI. ($m^3.s^{-1}$)	0,876
Priemerný prietok Qm VII. ($m^3.s^{-1}$)	0,905
Priemerný prietok Qm VIII. ($m^3.s^{-1}$)	0,948
Priemerný prietok Qm IX. ($m^3.s^{-1}$)	0,926
Priemerný prietok Qm X. ($m^3.s^{-1}$)	0,806
Priemerný prietok Qm XI. ($m^3.s^{-1}$)	0,845
Priemerný prietok Qm XII. ($m^3.s^{-1}$)	0,832

Maximálny prietok vyjadrený dosiahnutou N-ročnosťou v oboch lok. je uvedený v nasl. tabuľke:

QN Maximálny prietok vyjadrený dosiahnutou N-ročnosťou (Q)	0
Qmax Maximálny prietok v danom roku ($m^3.s^{-1}$)	1,245
Qmax-a Maximálny (kulminačný) prietok za obdobie pozorovania ($m^3.s^{-1}$)	7,011
Obdobie pozorovania (rok od – do)	1971 – 2002

Najmenšie priemerné denné prietoky vyjadrené dosiahnutou M-dennosťou sú uvedené v nasl. tab.:

Q_{Md} Najmenší priemerný denný prietok vyjadrený dosiahnutou M-dennosťou (Q)	0
Qmin Minimálny prietok v danom roku ($m^3.s^{-1}$)	0,393
Qmin-a Minimálny prietok za obdobie pozorovania ($m^3.s^{-1}$)	0,062
Obdobie pozorovania (rok od – do)	1971 – 2002

Z **pôd** sa v prevažnej časti katastra vyskytujú černozeme hnedozemné a černicové zo spraší a sprašových hlín, lokálne černozeme ťažké a smolnice z neogénnych ílov, lokálne sa na južnom okraji vyskytujú kambizeme pseudoglejové nasýtené a čiernice reliktné a na západnom okraji pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé, zo sprašových hlín a svahovín. Pôdy sú hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vyššie hodnoty (2, 3 a 4 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 90 – 81, 80 – 71 a 70 – 61 v stupnici 100 – 1). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je vysoký (> 2,3 %). Pôdna reakcia je prevažne neutrálna (6,5 – 7,3 pH), v SZ časti extrémne kyslá (< 4,5 pH).

Charakteristiky pôdy z pôdnej sondy zo susedného k. ú. Haniska sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Vlastnosti	**Hodnoty**
Pôdny typ	čiernica
Pôdny subtyp	typická
Pôdny druh (zrnitosť)	stredne ťažká obsah frakcie piesku (0,05 – 2,00 mm) < 70 % obsah ílu (< 0,002 mm) 15 – 35 % obsah prachu (0,002 – 0,05 mm) > 60 % vyhovujúci parameter: stredne ťažká pôda
Výmenná pôdna reakcia (pH v KCL)	neutrálna (6,6 – 7,2 pH v KCl) vyhovujúci parameter: slabo kyslá až neutrálna (podľa pestovanej plodiny)

Obsah humusu (%)	veľmi silne humózna (> 5) vyhovujúci parameter: stredne humózna (najmä pri orných pôdach)		
Obsah fosforu (Egner; mg.kg^{-1})	vysoký pre ornú pôdu pre trvalé trávne porasty vyhovujúci parameter: dobrý		> 80 > 45
Obsah draslíka (Schachtschabel; mg.kg^{-1})	vysoký pre ornú pôdu pre trvalé trávne porasty vyhovujúci parameter: dobrý	stredne ťažká pôda stredneťažká pôda	> 140 > 110

Z **klimatického hľadiska** sa územie katastra nachádza v klimatickej oblasti, ktorej charakteristika je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	teplá (T) – priemerne 50 a viac letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu ≥ 25 °C)		
Okrsok	T7	**Charakteristika okrsku**	**Klimatické znaky**
		teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou	január ≤ -3 °C, LD nad 50, Končekov index zavlaženia 0 až -20

Podľa systému triedenia krajinnej pokrývky vytvorenej aplikáciou údajov CORINE land cover sa súčasná krajinná štruktúra územia katastra obce Sokoľany člení podľa nasledovnej tabuľky.

Triedy krajinnej pokrývky	
urbanizované a priemyselné areály	areály ťažby, skládok a výstavby
	priemyselné, obchodné a dopravné areály
	sídelná zástavba
poľnohospodárske areály	orná pôda
	heterogénne poľnohospodárske areály
lesné a poloprírodné areály	listnaté lesy

Lesné porasty sa v území nachádzajú severne od obce a na SV okraji katastra. Rozšírenie **nelesnej drevinovej vegetácie** (NDV) je v poľnohospodárskej krajine rozdelené nerovnomerne. Lepšie zastúpenie je v okrajových častiach poľnohospodárskej krajiny najmä okolo neupravených vodných tokov, menej v časti oráčinovej, celkovo možno konštatovať, že poľnohospodárska krajina je z hľadiska rozšírenia NDV v nepriaznivom stave. NDV predstavuje najmä líniovú zeleň okolo úvozov, ciest a potokov. Z hľadiska drevinového zloženia dominujú listnaté dreviny ako breza *(Betula pendula)*, topoľ osikový *(Populus tremula)*, vŕba rakytová *(Salix caprea)*, hrab *(Carpinus betulus)*, baza čierna *(Sambucus nigra)*, menej čerešňa vtáčia *(Cerasus avium)*, lipa malolistá *(Tilia cordata)*, dub letný *(Quercus robur)*, javor mliečny *(Acer platanoides)*, v líniovej NDV sa uplatňuje aj trnka *(Prunus spinosa)*, ruža šípová *(Rosa canina)*, hloh jednosemenný *(Crataegus monogyna)*, svíb krvavý *(Swida sanguinea)*. Brehové porasty sú zväčša tvorené vŕbou krehkou *(Salix fragilis)*, purpurovou *(Salix purpurea)*, jelšou lepkavou *(Alnus glutinosa)* a čremchou *(Padus avium)*. Lokálne sa vyskytujú nepôvodné kultivary euroamerických topoľov *(Populus* x *americana)*, častý je výskyt nepôvodného invázneho agáta bieleho *(Robinia pseudoacacia)*.

Trvalé trávne porasty sú zastúpené v malej miere, sú prevažne polointenzívne, z malej časti prirodzené, väčšia časť je vplyvom intenzifikačných zásahov pomerne chudobná a monotónna, časť degraduje vplyvom obmedzenia obhospodarovania buď zarastaním krovinami a drevinami alebo ruderálnymi spoločenstvami a spoločenstvami inváznych rastlín. Na plochách strmších strání, úvozov, strží alebo zamokrených plôch v alúviách sú fragmenty hodnotnejšej xerotermnej alebo močiarnej

vegetácie, no aj tá je závislá od spôsobu hospodárenia.

Oráčiny zaberajú podstatnú časť poľnohospodárskej plochy katastra, sú prevažne veľkoblokové. Časť oráčin je osiata trvalými kultúrami, časť okolo obce je využívaná formou záhumienkov jednotlivcami ako malobloková orná pôda.

Typické **mozaikové štruktúry** sa v rámci katastra nevyskytujú.

Vodné toky a plochy. Osou územia je Sokoliansky potok. V južnej časti zasahuje do územia odkalisko, ktorého časť v k. ú. je zazemnená, vysychajúca, z časti porastená vŕbami.

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod.

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. Drevinová vegetácia v obci má kultúrny charakter, prevládajú v nej úžitkové druhy. Podobný charakter má aj časť vegetácie v areáli železiarní, v priemyselno-dopravnom areáli však rastú zväčša náletové dreviny prirodzeného charakteru vo forme solitérov, ale najmä menších či väčších skupín, pásov a faláng.

A. Prieskumy a rozbory životného prostredia vrátane prieskumov a rozborov ochrany prírody a krajiny

Prírodné stresové (geodynamické) javy neboli v k.ú. zistené nad rámec bežných prejavov v krajine. Územie je stredne až silne náchylné na zosúvanie.

Antropogénne podmienené stresové javy sú líniového a plošného charakteru. Z líniových prvkov je v území niekoľko vetiev 22 kV vedenia a dva dvojité 110 kV vedenia. Územím prechádzajú komunikácie III. triedy a železničná trať.

Priemerná ročná koncentrácia NO_2 je 20 – 25 µg.m^{-3}. Priemerná ročná depozícia N (NO, NO_2) je 800 – 1 000 mg.m^{-2}. Priemerná ročná koncentrácia SO_2 je 20 – 25 µg.m^{-3}. Priemerná ročná depozícia S (SO_2 a sírany) je > 2 500 mg.m^{-2}. Ide o hodnoty v hornej časti stupnice.

So znečistením ovzdušia najviac súvisí poškodenie vegetácie exhalátmi, ktoré je plošného charakteru a prejavuje sa na poškodení lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu predstavuje časť drevinovej vegetácie a lesných porastov v území veľmi slabo poškodené (defoliácia 11 – 20 %) alebo porasty slabo (21 – 30 %) poškodené, veľká časť porastov je stredne (31 – 40 %) až silno poškodených (> 40 %)

Pôdy v oblasti sú nekontaminované, predstavujú relatívne čisté pôdy.

Obsah kontaminujúcich látok v pôdnej sonde zo susedného k.ú. Haniska je uvedený v nasl. tabuľke:

Prvok	Hodnota
Totálny obsah kadmia (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 0.8
Totálny obsah olova (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 85
Totálny obsah chrómu (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 130
Totálny obsah ortuti (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 0,3
Totálny obsah arzénu (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 29
Totálny obsah medi (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 36
Totálny obsah kobaltu (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 20
Totálny obsah zinku (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 140
Totálny obsah niklu (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 35
Totálny obsah selénu (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 0,8
Obsah kadmia v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 0.3
Obsah olova v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 30
Obsah chrómu v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 10
Obsah arzénu v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 5
Obsah zinku v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 40
Obsah niklu v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 10

Obsah medi v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 20

Úroveň znečistenia podzemných vôd je v severnej polovici územia veľmi vysoká (1,1 – 3,0 C_d), postupne smerom na juh vysoká (1,1 – 3,0 C_d) a lokálne na južnom okraji nízka (1,1 – 3,0 C_d). Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je v severnej časti územia v rozpätí 0,5 – 1,0 C_d, v prevažnej časti v rozpätí 1,0 – 1,5 C_d.

V zmysle ÚPN-VÚC Košického kraja patrí medzi veľmi silne znečistené toky.

Radónové riziko celom území je stredné.

Aktuálna vodná erózia je v nive Sokolianskeho potoka žiadna alebo nepatrná, vo zvyšnej časti územia slabá.

V území boli identifikované skládky odpadu okolo Sokolianskeho potoka a najmä jeho pramennej oblasti, ktorými je dlhodobo znehodnocovaný tento významný krajinný prvok. Tiež boli zistené nerozsiahle plochy výskytu inváznych druhov rastlín (zlatobyľ obrovská, kanadská, netýkavka malokvetá, slnečnica hľuznatá, falópia japonská a ďalšie ruderálne druhy) najmä okolo Sokolianskeho potoka.

Ostatné stresové javy v území nepresahujú rámec bežnej kontaminácie, rovnako ich zdroje nie sú nad rámec bežných zdrojov v tejto oblasti.

V rámci územného systému stresových faktorov (ÚSSF) je celé územie súčasťou extrémne zaťaženého jadra ÚSSF. V rámci línií ÚSSF predstavuje železnica extrémne zaťaženú antropogénnu líniu – dopravný koridor. V rámci areálov ÚSSF leží územie katastra na rozhraní poloprírodno-antropogénneho areálu s kombináciou vybraných stresových faktorov veľmi silné znečistenie ovzdušia a svahové procesy a poloprírodných areálov s vybranými stresovými faktormi silné znečistenie ovzdušia a kumulácia antropogénnych stresových faktorov.

V rámci environmentálnej regionalizácie SR sa kataster obce Sokoľany nachádza v Košickom regióne environmentálnej kvality 3. stupňa – región so silne narušeným prostredím.

Sokoliansky potok je vodohospodársky významným vodným tokom.

Z hľadiska územnej ochrany prírody do územia zasahuje Chránené vtáčie územie Košická kotlina, vyhlásené Vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 22/2008 Z. z.

Územie je zaradené do územia európskeho významu Natura 2000 - Chránené vtáčie územie Košická kotlina.

SKCHVÚ009Chránené vtáčie územie Košická kotlina

Chránené vtáčie územie Košická kotlina (ďalej len „chránené vtáčie územie“) sa vyhlasuje na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sokola rároha, sovy dlhochvostej, ďatľa hnedkavého, bociana bieleho, prepelice poľnej, orla kráľovského a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie sa nachádza v okrese Košice-okolie v katastrálnych územiach Belža, Bočiar, Buzica, Byster, Cestice, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Chym, Kechnec, Komárovce, Košická Polianka, Milhosť, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Nižný Čaj, Nižný Lánec, Olšovany, Perín, Seňa, Skároš, Sokoľany, Trstené pri Hornáde, Veľká Ida, Vyšný Čaj, Vyšný Lánec, Ždaňa a v okrese Košice II v katastrálnom území Železiarne. Chránené vtáčie územie má výmeru 17 354,31 hektára.

Zoznam parciel chráneného vtáčieho územia

Okres Košice-okolie

Katastrálne územie Sokoľany:

522/1, 522/2, 814/1, 878, 879, 880, 1051/1, 1935/2, 1935/3, 2087/1, 2087/2, 2087/4, 2174/12, 2175/3, 2224/1, 2224/2, 2465/1, 2465/2, 2466/1, 2466/2, 2489, 2490/1, 2490/2, 2490/3, 2509/1, 2510, 2511, 2515/1, 2515/2, 2515/3, 2517/1, 2517/4.

Vnútorné hranice

Vnútorné hranice chráneného vtáčieho územia vymedzujú zastavané územia obcí nachádzajúcich sa v území vymedzenom vonkajšou hranicou chráneného vtáčieho územia, ktoré nie sú súčasťou chráneného vtáčieho územia.

Okrem zastavaných území obcí nie sú súčasťou chráneného vtáčieho územia aj parcely:

Katastrálne územie Sokoľany:

2/1, 23/2, 49, 55, 56/2, 57/2, 58/1, 58/2, 59/1, 59/2, 60/2, 61/1, 61/2, 61/3, 61/4, 61/5, 61/6, 61/7, 62/1, 62/2, 62/3, 62/4, 62/5, 63/2, 63/4, 2242/1, 2242/2, 2242/3, 2242/4, 2242/5, 2242/6, 2242/7, 2242/8, 2242/9, 2242/10, 2242/11, 2242/12, 2242/13, 2242/14, 2242/15, 2242/16, 2242/17, 2242/18, 2242/19, 2242/20, 2242/21, 2242/22, 2487/6.

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

V zmysle vyhlášky sa na území katastra obce Sokoľany a okolí nachádzajú nasl. chránené rastlín:

Vedecké meno	Slovenské meno
Cephalanthera damasonium	prilbovka biela
Dactylorhiza majalis ssp. *majalis*	vstavačovec májový pravý

Poznámka: Druh sa považuje za druh národného významu.

Okrem nich sa v území vyskytujú nasledovné ohrozené druhy, uvedené v Červenom zozname papraďorastov a semenných rastlín Slovenska:

Vedecké meno	Slovenské meno	Ohrozenie
Gentiana cruciata	horec krížatý	LR:nt
Pilosella cymosa	chlpánik vrcholíkatý	LR:nt
Platanthera bifolia	vemenník dvojlistý	VU

Kategórie ohrozenosti podľa IUCN:
VU – Vulnerable – zraniteľný
LR – Lower Risk – menej ohrozený
s podkategóriou **nt** – Near Threatened – takmer ohrozený

Z chránených a prioritných druhov živočíchov sa na k.ú. a okolí nachádzajú mnohé druhy.

Okrem chránených druhov živočíchov sa z cicavcov vyskytujú ďalšie regionálne významné a vzácne druhy, ako lasica obyčajná *(Mustela nivalis)*, kuna lesná *(Martes martes)*, k. skalná *(M. foina)*, jazvec lesný *(Meles meles)*, bežnejšia je líška *(Vulpes vulpes)*. Z ostatných druhov majú zastúpenie ešte zajac poľný *(Lepus europaeus)*, diviak *(Sus scrofa)*, srnec *(Capreolus capreolus)*.

Z biotopov národného a európskeho významu sa v katastri obce Sokoľany a okolí vyskytujú nasl..

Kód	Názov biotopu
Tr 7	Mezofilné lemy
Br 6	**Brehové porasty deväťsilov**
Lk 1	**Nížinné a podhorské kosné lúky**
Lk 3	Mezofilné pasienky a spásané lúky
Lk 5	**Vysokobylinné porasty na vlhkých lúkach**
Lk 6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
Pr 2	Prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách
Ls 1.3	**Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy**

Poznámka: Biotopy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné biotopy sú národného významu

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. **Haniský les**. Výbežok rozsiahlejšieho lesného komplexu. Do značnej miery prirodzené, prevažne dubové lesy sú lokálne znehodnotené výskytom agáta, najmä v okrajových lemových spoločenstvách. V podraste sa vyskytujú fragmenty pôvodných spoločenstiev.

2. **Konopiská**. Pramenná oblasť Sokolianskeho potoka. Zmes výsadieb nepôvodných euroamerických topoľov s prevahou prirodzene sa vyskytujúcich drevín ako vŕba krehká, jelša lepkavá, jaseň štíhly, javor mliečny, brest, a krovín. Na zarastajúcich plochách lúk sa vyskytujú prevažne vysokobylinné spoločenstvá, lokálne aj fragmenty slatinných nízkobylinných spoločenstiev.

3. **Senianske**. Prevažne zazemnené odkalisko, lokálne s prechodnou vodnou hladinou, na východnom okraji ohraničené upraveným korytom Sokolianskeho potoka. Lokálne, na západnom

okraji aj vo väčšom rozsahu s dobre vyvinutými porastmi lokálne charakteru lužného lesa.

4. Prítok Sokolianskeho potoka. Ľavostranný prítok v plytkom údolí so sútokom mimo katastra, s prirodzenými prevažne druhotnými vlhkomilnými spoločenstvami. V hornej časti toku je zachovalá plocha prameniska s prirodzenou vegetáciou.

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR nezasahuje do územia katastra žiaden prvok nadregionálneho významu. Podľa Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET nezasahuje do územia žiaden prvok. V zmysle regionálneho ÚSES východnou časťou územia prebieha regionálny biokoridor. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia a dlhodobého poznania územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestneho biocentra majú plochy lokalít 1. a 2. časť plochy 3. a plocha 4. majú funkciu miestnych biokoridorov, funkciu interakčného prvku má plocha odkaliska v EVS č. 3.

Územie katastra obce Sokoľany môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien, nakoľko ide o relatívne malý výsek krajiny v rámci širšieho segmentu mimo katastra a zásahy plánované v ňom prakticky ani nedovoľujú výraznejšie zmeny pre zlepšenie ekologickej stability. Oráčinová časť je nedostatočne rozčlenená jestvujúcimi štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene, no vzhľadom k tomu, že celá západná časť oráčin je navrhovaná na vybudovanie priemyselného parku, prekladiska a terminálu kombinovanej prepravy a vo východnej časti je plánovaná výstavba nových komunikácií, sa nenavrhuje jej rozčlenenie. Výsadbu drevinových pásov navrhujeme okolo plánovaných ciest a na obvode plánovaných areálov, aby došlo minimálne k utlmeniu negatívnych vplyvov (hlučnosť, prašnosť, znečistenie ovzdušia) a k izolácii obce od týchto štruktúr. Jestvujúce pasienky sú len minimálneho rozsahu. Sú prevažne druhotné, v nedostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako nedostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, vo veľkej časti katastra nie je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia.

Celá plocha katastra je rozdelená na tri rôzne časti. Východná časť katastra predstavuje homogénnu leso-poľnohospodársku krajinu s prirodzenými a čiastočne pozmenenými ekosystémami, vhodnú na extenzívne hospodárske využitie, západná časť je intenzifikovaná, so slabým zastúpením plôch prirodzených spoločenstiev, určená na rozvoj a intenzívnejšie hospodárske využitie, kým časť severného okraja predstavuje intenzívne využívanú priemyselnú krajinu so všetkými negatívnymi prejavmi. Ekologická kvalita priestorovej štruktúry v zmysle GNÚSES je na území katastra nepriaznivá, územie katastra predstavuje v relatívnom vyjadrení ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry priestor ekologicky nestabilný. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je 0,21 – 0,40 v škále 0 – 1,0. V zmysle ÚPN-VÚC predstavuje celé územie priestor ekologicky narušený.

Vzhľadom k tomu, že kataster predstavuje relatívne malý výsek širšieho krajinného segmentu, na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity nie je potrebné a vzhľadom na plánované zmeny PPF ani vhodné vytvárať zvláštne podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny. Prirodzené pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V okolí obce treba zabezpečiť odstránenie skládok odpadu a zamedziť ich ďalšej tvorbe.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia, jestvujúce prvky ÚSES nevyžadujú legislatívnu ochranu, nakoľko nepredstavujú najhodnotnejšie časti prírody. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona. Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

Pre hospodárenie a využívanie krajiny platia v území obmedzenia, vyplývajúce zo zákona. V jeho zmysle na území SR, ktorému sa neposkytuje územná ochrana okrem chráneného vtáčieho územia, platí prvý stupeň ochrany, podľa ktorého sa v zmysle § 6, 7 zákona vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na:

a) zásah do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu spôsobom, ktorým môže biotop poškodiť alebo zničiť,
b) rozširovanie nepôvodných druhov rastlín a živočíchov za hranicami zastavaného územia obce.
Konkrétne navrhované činnosti v území, súvisiace s poľnohospodárstvom, vyplývajú aj z ustanovenia § 7 zákona o ochrane prirodzeného druhového zloženia ekosystémov, ktorá podľa ods. 1 zahŕňa reguláciu zámerného rozširovania nepôvodných druhov za hranicami zastavaného územia obce, sledovanie výskytu, veľkosti populácií a spôsobu šírenia nepôvodných druhov a najmä odstraňovanie nepôvodných druhov, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť (inváznе druhy). V zmysle ods. 4 § 7 je vlastník (správca, nájomca) povinný odstraňovať inváznе druhy zo svojho pozemku a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu. V území sa v zmysle vyhlášky nachádzajú z inváznych druhov rastlín pohánkovec japonský *(Fallopia japonica)*, zlatobyľ kanadská *(Solidago canadensis)* a zlatobyľ obrovská *(Solidago gigantea),* z ktorých sa pohánkovec odporúča ničiť kombináciou mechanických a chemických spôsobov a obe zlatobyle mechanickým spôsobom ničenia, najmä pastvou hovädzieho dobytka a oviec a vytrhávaním a vykopávaním jednotlivých rastlín.
Za zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia Košická kotlina v celom chránenom vtáčom území, sa považuje
a) odstraňovanie a poškodzovanie hniezdnych a dutinových stromov druhov vtákov, pre ktoré je chránené vtáčie územie vyhlásené, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
b) vykonávanie holorubného hospodárskeho spôsobu s plochou obnovného rubu nad 0,5 hektára a so šírkou rubu väčšou ako 25 metrov,
c) vykonanie úmyselnej obnovnej ťažby, pri ktorej sa na 1 hektár obnovovaného lesného porastu ponechá menej ako tri stromy v rubnom veku na prirodzené dožitie,
d) zmena druhu pozemku z existujúceho trvalého trávneho porastu na iný druh poľnohospodárskeho pozemku,
e) zmena druhu pozemku z ostatnej zatrávnenej plochy na iný druh poľnohospodárskeho pozemku okrem zmeny na trvalý trávny porast,
f) mechanizované kosenie alebo mulčovanie existujúcich trvalých trávnych porastov od 1. mája do 31. júla na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára spôsobom od okrajov do stredu,
g) aplikovanie rodenticídov na existujúcich trvalých trávnych porastoch,
h) aplikovanie rodenticídov na ornej pôde iným spôsobom ako vkladaním do nôr,
i) aplikovanie pesticídov, mulčovanie alebo kosenie na pozemkoch dočasne nevyužívaných na rastlinnú výrobu od 1. marca do 31. júla okrem odstraňovania inváznych druhov rastlín.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci treba spracovať samostatný generel. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelne, bez potrebného odborného zázemia. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných inváznych druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

1.4.2 Civilizačné podmienky

A. Urbanizmus, kultúrno-historické a výtvarne hodnoty

Osada Zakál (Sokoľany) je datovaná pred 725 rokmi. Najnovšie archeologické nálezy dokazujú, že už v VII. a VIII. storočí bolo toto územie obývané a podobne i pohrebisko z XI. a XII. storočia z mladšej doby hradištnej je toho dôkazom. Listina z rokov 1260 – 1268 pojednáva o osade Zakál (Sokoľany) spomínajúc kláštor, ktorý podliehal pod právomoc Jasovského konventu.

Pred Tatárskym vpádom v r. 1234 Demeter z rodu Abovcov získava latifundiá patriace k Patakújváru. V tých je aj zaznamenaná obec Zakál (Sokoľany). V listine z XII. storočia je uvedené, že rod Abovcov v tom čase zosilnel. Rozmnožili sa aj jeho rodové majetky, najmä v XIII. storočí. Obec Zakál patrila aj so všetkou pôdou k rodinnému majetku Abovcov. Už táto listina dokazuje, že obec existovala už v XIII. storočí. Za panovania kráľa Žigmunda v r. 1427 bol vykonaný súpis daňovníkov. V tom čase pánmi latifundií (pozemkov) v Sokoľanoch sú dve rodiny – Gányi a Radványi. V obci je 23 port (gazdovstiev), ktoré sú povinné platiť zavedenú daň – zisk komory. Kráľ Matej (Mátyás király) v r. 1459 obidvom rodom odobral majetky pre neveru.

V polovici XVII. storočia v Európe strašil prízrak Tureckého panstva. Skoro doslova sa opakovala pohroma známa z Tatárskeho vpádu z r. 1241. Turci dobíjali hrad za hradom, kedy neodolali ani pevnosti stolice Abaújska.

Podľa historických údajov, dňa 20. 3. 1652 ľahla popolom aj obec Sokoľany, ktorú úplne vypálili, časť obyvateľov, najmä ženy odvliekli do zajatia a časť ušla do lesov severne od obce, kde sa skrývali až do ich odchodu. Po tejto pohrome obec bola niekoľko rokov neobývaná. Po vyhnaní Turkov sa opäť zaľudnila. V r. 1696 bolo v obci 11 port (gazdovstiev) a v r. 1715 - 10 port. V tom čase bola obec majetkom rodiny Kormošovej.

V súpise o stave fár v košickom dištrikte v r. 1746 sú o Sokoľanoch tieto údaje:

- Obec je filiálkou fary v Haniske, ľud je dvojakej reči – slovenskej a maďarskej, prevažuje však slovenská.
- Kostol – bol v rukách kalvínov, ktorí ho zabrali katolíkom za Rákocziho povstania. Barokový kostol bol postavený na zvyškoch gotického kostola z XIII. storočia. V r. 1760 František Karlai- Jágerský ho biskup vysvätil na úctu Kráľovnej svätého ruženca. V r. 1761 Jezuiti z Košíc v obci mali misie, kedy kalvíni a luteráni prestúpili na r. katolícku vieru. Od toho času je celá farnosť katolícka. V r. 1862 sa cintorín pri kostole zaplnil a v tom istom čase bolo zahájené pochovávanie na novom cintoríne. Kaplnku vedľa kostola dala v r. 1838 postaviť grófka Starenbergová – rod. Anna Pankovičová- Glogowská, kde je pochovaná aj s manželom grófom Guido Starenbergom.

Jednou z najstarších organizácií bol v predvojnovom období Sokoľanský hasičský zbor založený 7. 11. 1926 s 18 členmi. V povojnovom období bol Zväz mládeže. Bol založený v roku 1945. Okrem iných kultúrnych podujatí jej náplňou bola tvorba kultúry, divadelných predstavení, detských záujmových podujatí a pod. V 80. rokoch pracuje so Základnou školou a Materskou školou pri organizovaní podujatí so žiakmi.

V r. 1926 bola založená obecná knižnica. Kultúrny dom v obci nebol, preto mládež sa o kultúru ani veľmi nezaujímala. Až v r. 1934 zásluhou Antona Mülera, miestneho krajčíra, učiteľa Šomodyho a jeho manželky sa začalo nacvičovať divadlo. Značný vzostup v tvorbe kultúry nastal po r. 1976, keď sa slávnostne otvorili brány nového kultúrneho domu.

Zriadenie jednotriednej školy sa datuje do r. 1760, v budove na mieste terajšej učiteľskej záhrady – naproti Základnej školy. Budova najprv bola bytom kalvinského farára, neskôr ju veľkostatkár Szepesi daroval r. kat. farárovi, ktorý ju následne daroval pre školu. Vyučovací jazyk: do r. 1919 – maďarský, 1919 –1938 – slovenský, 1938 - 1945 – maďarský a od r.1945 - slovenský.

Novinkou obce bolo zriadenie Materskej školy. Po prestavbe starej školy na MŠ v r. 1961 sa výuka organizovala pravidelne.

Rozvoj poľnohospodárstva začal prudko rozvíjať najmä v II. polovici XVIII. storočia. V r. 1764 bola vykonaná pozemková reforma, kedy niektorým poddaným a slobodným roľníkom bola pridelená pôda. V tom čase bol vykĺčovaný aj les, ktorý sa nachádzal severne od obce a bol premenený na ornú pôdu.

Až do r. 1950 boli obecné cesty poľné, udržiavané navozeným pieskom z miestneho štrkoviska. V r. 1955-56 bola vystavaná bezprašná cesta z Hanisky do Bočiara a táto situácia pomohla k zavedeniu autobusového spojenia do Sokolian.

Obec sa teda vyvinula pozdĺž hradskej do formy hromadnej cestnej zástavby.

Na skúmanom území sa nachádza nasledovná nehnuteľná Národná kultúrna pamiatka evidovaná v ÚZPF SR:

- Pohrebná kaplnka postavená v 1. polovici 19. storočia, štvorcového pôdorysu, evidovaná pod číslom 441/1 s dátumom vyhlásenia 28.06.1963. Postavená je pri kostole na parcele č. 201.

B. Funkčné využitie plôch a stavebno-technický stav budov

Obec leží 15 km južne od Košíc. Je súčasťou okresu Košice – okolie a Košického kraja a Regionálneho združenia obcí Hornád, ktoré tvorí 17 obcí.

Riešené územie obce je súčasťou spádového územia mesta Košice a Čane, kde sú sústredené zariadenia vyššej vybavenosti a úplná škála pracovných príležitostí. Spolu s obcou Bočiar a areálom ČOV USSK tvorí jeden urbanizačný priestor.

K.ú. a jej okolie je konglomerátom priemyselných, poľnohospd. a skladových funkcií, bývania, dopravy a sieti TI prevažne medzinárodného významu. Priestorovo oddelenými sú nasledovné územné jednotky:

Obec

Je rozvinutá pozdĺž potoka a prieťahu cesty III/3318. Od nej v severo – južnom smere sa odpájajú ulice. Z východu, západu a juhu obec obkolesuje úrodná orná pôda a z juhu tzv. kalová lagúna.

Centrum je tvorené zoskupením verejných budov - kostol, škôlka, ZŠ a obchod umiestnených medzi dvoma križovatkami. Priestor postráda verejné pešie priestranstvá. Na severnom okraji obce je cintorín s domom rozlúčky, futbalové a viacúčelové ihrisko a obecný dom. Za potokom je regulačná stanica plynu a zóna neusporiadanej zástavby - osada. Bývalý kaštieľ bol prestavaný a využíva s ako administratívna budova.

Cez intravilán obce je vedená hlavná kanalizačná stoka DN 1600 na odvod prevažne kontaminovanej odpadovej vody z areálu USSK, zaústená do preloženého koryta potoka pod obcou, pod ktorým je fyzikálno – chemická ČOV Sokoľany - spoločnosti USSK (v k.ú. obce Bočiar a Seňa) so svojim OP. Pôvodné koryto a údolie potoka tvorí odkalisko ČOV Sokoľany.

Západným okrajom obce je vedená vzletová a pristávacia os letiska Košice. Jeho OP zasahuje celé k.ú. Na rozhraní k.ú. je lokalizované letisko Haniska pre poľnohospodárske účely bez OP.

Severne na rozhraní k.ú. je rozsiahly areál FVE.

Stavebnotechnický stav budov je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce. Nevyhovujúce sú v osade. Od 1. 1. 2003 sídli v Čani spoločný obecný úrad pre obce RZO Hornád.

Poľnohospodársky dvor

Východne od obce je lokalizovaný HD Sokoľany s OP 300 m. Je orientovaný na živočíšnu výrobu. Zamestnaných je cca 10 pracovníkov. Zámerom je prebudovať ho na STS.

Východne od HD na rozhraní k.ú. je lokalizované letisko Haniska pre poľnohospod. účely.

Odčlenené k.ú.

Prechádza ním cesta III/3401 a vzdušné linky VVN a VN.

Záujmové územie obce

Severo – západne od obce je dislokovaný rozsiahly areál hutníckej výroby – USSK. Jeho súčasťou sú nasledovné spoločnosti: Vulkmont a.s. Košice, Canessa Slovakia s.r.o., Obal – servis a.s. Košice, BT system s.r.o. Košice, Taylor – Wharton Slovakia s.r.o., U.S. Steel services s.r.o., Marada real estates a.s. Košice, Eurocast Košice, Progres trading Trebišov a CPR. Z k.ú. obce sú dopravne prístupné cestou III/050187 – brána č.4, železničnými traťami č.160 a širokorozchodnou traťou.

Významnými, miestne odlúčenými celkami sú na areál USSK nadväzujúce tieto skladovo – výrobne areály: časť areálu na rozšírenie Útulku pre opustené zvieratá, nefunkčný areál skleníkového hospodárstva, BČS, Kovoinvest - výkup železného šrotu a farebných kovov, Fe-Markt s.r.o.- autorizovaný zber a spracovanie starých vozidiel, Messer Transgas s.r.o., ČS USS– výbehový úsek TSP, Kovošrot, Loacker – zber oceľ. odpadu a šrotu, papiera a farebných kovov, HSM Slowakei s.r.o., BauTechnik, Corewire, Teledat s.r.o., Variakov, Steel Slovakia a.s. a Betonáreň VSH a.s. Na rozhraní k.ú. sa pripravuje nový Industrial park Košice – Šaca na ploche bývalého skladového areálu, ktorého súčasťou boli Fy Zan Zi a výrobňa zámkovej dlažby.

Významným je rozsiahly prekládkový železničný uzol - CPR USSK a areál Interport, ktorých časti leží na k.ú. obce.

Južne od železnice a pri Haniskom lese bola vysadená vzrastlá izolačná zeleň, ktorá sa však vyklčovala a neplní svoju úlohu.

Blízkosť býv. VSŽ spôsobila „zadrôtovanie“ celého k.ú. nad a pozemnými vedeniami TI, ktoré výrazne podmieňujú ďalší rozvoj obce.

V nadväznosti na Interport sú pripravené zámery na nový skladovo výrobný park. Medzi HD a agroletiskom Haniska je vedená trasa rýchlostnej cesty R4 a súbežne s cestou III/3318 sa pripravuje trasa R2.

V obci je zrealizovaná kanalizáciu a ČOV a rekonštrukcia Obecného domu s parkom. Pripravuje sa dostavba areálu ZŠ – telocvičňa, dalej bowling, kompostovisko a skládku odpadu a komunitné centrum.

A2. Riešenie územného plánu

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Riešeným územím je celé administratívne - tj. katastrálne územie obce Sokoľany a je prezentované v M1:10 000. Podrobne je obec riešená v mierke M 1:5 000. Obec je súčasťou Združenia obcí Hornád.

Katastrálne územie Sokoľany leží v údolí Sokolianskeho potoka na jeho oboch brehoch . Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 201 m v nive potoka, najvyšší dosahuje 226 m n. m. na jeho severnom okraji. Geomorfologicky prislúcha k celku Košická kotlina a podcelku Košická rovina.

Odlesnený chotár je na terasovej plošine Hornádu, západná časť na náplavovom kuželi potoka Ida, uloženom na treťohorných usadeninách. Rozloha katastra je obce je 385,82 hektárov a zastavaná plocha 32,61 ha.

Od mesta Košice je vzdialená cca 15 km.

Výraznú priestorovú a environmentálnu stopu v obci vytvára jej záujmové územie s dominujúcim hutníckym kombinátom ale aj doprava.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

Pre ÚPN – VÚC Košický kraj boli v roku 2004 obstarané Košickým samosprávnym krajom Zmeny a doplnky, ktoré boli schválené uznesením č.245/2004 a zmeny a doplnky záväznej časti boli vyhlásené VZN č.2/2004. V roku 2009 bola spracovaná ďalšia aktualizácia ÚPN-VÚC Košický kraj – Zmeny a doplnky 2009, ktoré boli schválené uznesením č. 712 zo dňa 24.08.2009 a záväzná časť vyhlásená VZN č.10/2009.

V roku 2014 bola spracovaná aktualizácia ÚPN VÚC Košického kraja – Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené uznesením č. 92/2014 zo dňa 30.06.2014 a záväzná časť vyhlásená VZN KSK č. 6/2014.

V roku 2017 bol spracovaný ÚPN VÚC Košického kraja – Zmeny a doplnky 2017, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom KSK uznesením č.509/2017 a záväzná časť vyhlásená VZN KSK č.18/2017, schválené uznesením č. 510/2017, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 10.07.2017.

Uvedené záväzné časti, vrátane verejnoprospešných stavieb sú rešpektované a zapracované do ÚPN – obce Sokoľany. Jedná sa o nasledovné záväzné regulatívy a VPS územného rozvoja Košického kraja, ktoré nadväzujú aj na schválené zásady a regulatívy:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. Vytvárať podmienky pre rovnovážny rozvoj osídlenia, ekonomiky, sociálnej a technickej infraštruktúry a ochranu životného prostredia kraja.

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry

2.1. podporovať rozvoj sídelnej štruktúry vytváraním polycentrickej siete centier osídlenia, ťažísk osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,

2.2. formovať sídelnú štruktúru Košického kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,

2.5. zabezpečovať na území Košického kraja, rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s územím Banskobystrického a Prešovského kraja,

2.6. formovať sídelnú štruktúru na regionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,

2.7. rešpektovať pri novej výstavbe objekty obrany štátu a ich ochranné a bezpečnostné pásma,

3.10. podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:

3.10.1. podporovať rozvoj špecifického centra mesto Košice, ako centrum plniace medzinárodné a celoštátne funkcie so zohľadnením postavenia rozhodujúceho/ najvýznamnejšieho centra Karpatského euroregiónu,

2.15. podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,

2.15.1. podporovať rozvojové osi prvého stupňa:

- košicko-prešovskú rozvojovú os Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom (územie ležiace v Košickom kraji),
- zvolensko-juhoslovenskú rozvojovú os Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice

(územie ležiace v Košickom kraji),
2.16 podporovať vznik suburbánneho pásma okolo miest Košice, Michalovce, Rožňava, Spišská Nová Ves a Trebišov,
2.17. vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,
2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie, pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenia resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrám, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí;
2.22. rešpektovať existujúce vojenské objekty a zariadenia, vrátane ich ochranných pásiem, nezasahovať do ich územia ani inak neobmedzovať ich činnosť,

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry

3.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
3.2 vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,
3.3 vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb;
3.7.vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a cestovného ruchu

4.8. viazať lokalizáciu služieb cestovného ruchu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok,
4.10. rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb, cestovného ruchu a všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
4.13. vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva, ekológie, ochrany prírody, prírodných zdrojov a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry

5.1. chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek, vinice v Tokajskej vinohradníckej oblasti a Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja, zabezpečovať ochranu prírodných zdrojov vhodným a racionalizovaným využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny,
5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôsobiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
5.4. zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji:

b)pamiatkový fond, ktorý tvoria pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a národné kultúrne pamiatky, ako aj ochranné pásma všetkých kategórií pamiatkového fondu,
d)známe a predpokladané archeologické náleziská a archeologické nálezy,
e)územia miest a obcí, kde je zachytený historický stavebný fond,

5.5. zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia pri rešpektovaní a skvalitňovaní územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej,
5.6. sanovať a revitalizovať oblasti, resp. ich časti na území Košického kraja, najmä s vysokým stupňom environmentálnej záťaže:

5.6.4. vhodnosť a podmienky stavebného využitia území s vysokou prioritou riešenia environmentálnych záťaží posúdiť a overiť geologickým prieskumom),

5.7. rezervovať vo výrobných zariadeniach plochy na uplatňovanie moderných ekologických technológií a prechod na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, v prospech eliminovania príčin poškodenia životného prostredia,
5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z

prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,
5.10. v chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000, vrátane navrhovaných...) zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a časti krajiny,
5.11. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia hodnotovo – významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny,
5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobo priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
5.13. identifikovať stresové faktory v území a zabezpečiť ich elimináciu
5.13.1 vzdušné elektrické vedenia postupne ukladať do zeme,
5.13.3 vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu verejného technického vybavenia v urbanizovaných priestoroch,
5.16. riešiť významné strategické a investičné zámery len v súlade s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, ochranu nerastného bohatstva a ochranu zdravia obyvateľov,
5.16. riešiť významné strategické a investičné zámery len v súlade s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, ochranu nerastného bohatstva a ochranu zdravia obyvateľov,
5.16.1. navrhovať umiestnenia takýchto zámerov len prostredníctvom komplexného územnotechnického riešenia minimálne územnoplánovacím podkladom, v širších väzbách aj s dopadom na dotknuté územie,
5.17. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,
5.18. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí na transformáciu povodňových prietokov počas povodní;
6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry
6.1. rešpektovať nadradené postavenie paneurópskych multimodálnych koridorov Medzinárodného dopravného fóra a dopravných sietí TEN-T,
6.2. rešpektovať dopravné siete a nariadenia TEN-T a európskych dohôd alokované a plánované v trasách paneurópskych multimodálnych koridorov ITF
6.2.2. železničné uzlové body a základné verejné terminály kombinovanej dopravy v Košiciach (Bočiar) a v Dobrej (ako náhrada za terminál v Čiernej nad Tisou),
6.2.3. letisko pre medzinárodnú dopravu v Košiciach,
6.3. rešpektovať dopravnú infraštruktúru alokovanú a plánovanú v trasách mimokoridorových sietí ITF konvenčnej železničnej a kombinovanej dopravy a cestnej siete TEN-T
6.3.1. železničné prepojenia: - Poľsko – Plaveč – Prešov – Košice – Milhosť – Maďarsko,
- Zvolen – Lučenec – Košice,
6.5. rešpektovať dopravnú infraštruktúru zaradenú podľa európskych dohôd (AGR, AGC, AGTC)
6.5.2. koridory konvenčných tratí a zariadenia železničnej a kombinovanej dopravy:
- E 40 Žilina – Košice – Čierna nad Tisou – Ukrajina,
- C 30/1 Poľsko – Prešov – Košice – Milhosť – Maďarsko,
- základné verejné terminály kombinovanej dopravy medzinárodného významu v Košiciach (Bočiar) a Dobrej (ako náhrada za terminál v Čiernej nad Tisou),
- hraničná železničná stanica s významom pre medzinárodnú kombinovanú dopravu Čierna nad Tisou,
6.6. rešpektovať dopravnú infraštruktúru:
6.6.2. navrhnutú na zaradenie do európskych dohôd (AGC, AGTC) – koridor trate a zariadenia železničnej a kombinovanej dopravy Zvolen – Košice,
6.6.3. zaradenú podľa kritérií medzinárodných leteckých organizácií – letiská pre medzinárodnú dopravu – letisko Košice,
6.7. rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne:
6.7.1. železničné trate: širokorozchodná trať Maťovce – Košice,
6.17. chrániť priestory pre prímestskú autobusovú a osobnú železničnú dopravu, terminály integrovaného dopravného systému,
6.18. v oblasti rozvoja železničnej dopravy chrániť priestory pre:
6.18.2. železničný dopravný koridor južného magistrálneho ťahu v úseku (Rimavská Sobota) – Plešivec – Rožňava – Moldava nad Bodvou – Košice na zdvojkoľajnenie a elektrifikáciu,

6.18.4. pre modernizáciu železničnej širokorozchodnej trate Košice – Maťovce – štátna hranica s Ukrajinou,

6.19. v oblasti rozvoja leteckej dopravy

6.19.4. rešpektovať ochranné pásma verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve, heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení,

6.19.5. pri prerokovaní územných plánov spracovaných v katastrálnych územiach s výskytom ochranných pásiem verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve, heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení vždy vyžadovať stanovisko Dopravného úradu Slovenskej republiky,

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,

7.6. vytvoriť podmienky pre rekonštrukcie existujúcich nadradených líniových stavieb vodovodov vodárenských sústav,

7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,

7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,

8. V oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja

8.2. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním a modernizáciou územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,

8.3. dosiahnuť trvalú udržateľnosť hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov v kraji a vytvárať podmienky na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou a zvyšovať vzdelanostnú úroveň a mobilitu pracovnej sily v regiónoch,

8.4. stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,

8.11. vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných, stavebných a poľnohospodárskych areálov,

8.14. prioritne vytvárať podmienky a chrániť územie pre zakladanie nových priemyselných zón rôznych typov sídlach na rozvojových osiach,

8.16. využiť výhodnú strategickú dopravnú polohu mesta Košice v smeroch východ – západ a sever – juh; v priestore Bočiar vytvoriť územno-technické podmienky na rozvoj pracovných príležitostí**,** a prekládkovej činnosti postupne realizovať Globálny logistický a industriálny park,

8.17. a) minimalizovať používanie fosílnych palív v energetike,

c) podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

1. Cestná doprava

1.3. rýchlostná cesta R2 hranica kraja – Rožňava – Košice (v úseku cez horský priechod Soroška tunelový variant) prepojením na diaľnicu D1 a súvisiace súbežné cesty,

1.5. peáž rýchlostných ciest R2 a R4 (v úseku od križovania s cestou I/68 po napojenie na diaľnicu D1) a súvisiace súbežné cesty,

2. Železničná doprava

2.3. zdvojkoľajnenie a elektrifikácia južného magistrálneho ťahu v úseku (Rimavská Sobota) – Plešivec – Rožňava – Moldava nad Bodvou – Košice,

2.4. modernizácia železničnej širokorozchodnej trate štátna hranica s UR – Maťovce – Haniska pri Košiciach,

2.10. stavby pre integrovaný dopravný systém

2.11. stavby pre zariadenia kombinovanej dopravy

3.11.1. terminál kombinovanej dopravy Košice (Bočiar),

3. Letecká doprava

3.2. stavby a modernizácia zariadení leteckej prevádzky a infraštruktúry verejného medzinárodného letiska Košice.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb (stavieb vo verejnom záujme) možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Obec leží 15 km južne od Košíc. Je súčasťou okresu Košice – okolie a Košického kraja a Regionálneho združenia obcí Hornád, ktoré tvorí 17 obcí.

Vývoj počtu obyvateľstva z jednotlivých sčítaní a medziročných cenzov možno v obci sledovať dlhodobejšie. Od r.1970 do r.1991 klesal na 948 obyv. a od r. 2001 do 2015 stúpal na 1 318 obyv.

Do r. 1990 bola v obci a jej k.ú. platila vyhlásená stavebná uzávera, ktorá bola v tom istom roku zrušená. Fenomén extrémnej blízkosti hutníckeho kombinátu sa premietol do stagnácie obce a relatívne „slobodného“ využívania jej k.ú. zariadeniami TI, dopravy a pod. Dôsledkom je „zadrôtovanie“ celého k.ú. a naň nadväzujúceho územia sieťami TI a dopravou a zanedbaná kvalita životného prostredia v obci.

Celé k.ú. leží v ochranné pásmo USSK – užšie a širšie a v hraniciach prašného spádu NPK, ďalej v OP Letiska Košice. Do východnej časti k.ú. zasahuje letisko Haniska.

Jeho východným okrajom je vedená rýchlostná cesta R4 a severným pripravovaná cesta R2. Južne pod obcou je lokalizovaný areál ČOV Sokoľany (USSK) s ochranným pásmom. Západne od obce plánuje KSK rozsiahly priemyselný park – GLIP. Východná časť katastra je súčasťou územia európskeho významu Natura 2000 - SKCHVÚ009 Košická kotlina.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Dôvodom je blízkosť krajského mesta, prihraničného pásma s MR, hutnícky kombinát, komplexná dopravná a technická infraštruktúra nadregionálneho významu s dostatočnou kapacitou a disponibilita plôch pre nové, prevažne skladové a výrobné funkcie a uchovanie funkcie bývania v samotnej obci.

2.3.1 Demografický vývoj

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991, 2001 a 2011). Údaje z posledného sčítania v roku 2011 sú podľa Štatistického úradu SR.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do kategórií:

Kategória obce	**Priemerný ročný prírastok obyvateľstva**
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %
Stagnujúca	- 2 – + 2 %
Regresívna	pod - 2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek (obyvatelia 0–14-roční) je vek, v ktorom obyvateľstvo ešte nie je ekonomicky aktívne,
- produktívny vek (obyvatelia 15–64-roční) je vek, v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna,
- poproduktívny vek (obyvatelia vo veku 65+) je vek, v ktorom väčšina obyvateľstva už nie je ekonomicky aktívna.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhľade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	**Typ populácie**
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Stav a vývoj obyvateľstva obce

K 31.12.2015 žilo v obci Sokoľany 1 318 obyvateľov, čo predstavuje 1,06 % z celkového počtu obyvateľov okresu Košice - okolie. Ženy tvorili 49,92 % obyvateľov obce.
Celková rozloha katastrálneho územia obce je 387,4465 ha, priemerná hustota osídlenia 339,01 obyv./na 1km^2.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2015

Rok sčítania	**1970**	**1980**	**1991**	**2001**	**2011**	**2015**
Počet obyvateľov	1 061	1 003	948	1 080	1 267	1 318
Prírastok obyvateľov		- 58	- 55	+ 132	+ 187	+ 51
Index rastu		99,70	94,519	113,92	117,31	104,02
∅ ročný prírastok		- 0,547 %	- 0,498 %	+ 1,392 %	+ 1,731 %	+ 1,006 %

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec zaznamenala do roku 1991 výrazný nárast počtu obyvateľov. V dekáde rokov 2001 – 2011 bol nárast až 187 obyvateľov. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali v hodnotách od – 0,498 % do + 1,731 %. Obec je zaradená medzi sídla stagnujúce. V roku 2015 sa na celkovom prírastku obyvateľstva (+ 9) podieľal predovšetkým prirodzený prírastok (+12 osôb).

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2001 - 2015

Rok	**Počet obyvateľov**				**Index vitality**
	Spolu	**Vekové skupiny**			
		Predproduktívny	**produktívny**	**poproduktívny**	
2001	1080	249	701	130	191,54
%	**100,00**	**23,05**	**64,91**	**12,04**	
2011	1279	321	823	135	237,78
%	**100,00**	**24,35**	**64,35**	**10,55**	
2015	1318	331	842	145	228,28
%	**100,00**	**25,11**	**63,88**	**11,00**	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Významnou demografickou charakteristikou každej populácie je vekové zloženie, v ktorom sa odrážajú výsledky demografických procesov z minulosti a zároveň ide o základ budúceho demografického vývoja. Pri pohľade na vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Sokoľany môžeme konštatovať, že dochádza k omladzovaniu populácie. Podiel detskej zložky populácie v sledovanom období je výrazne nad poproduktívnou zložkou populácie. Index vitality dosahoval hodnoty nad 200 bodov, čo zaradilo obyvateľstvo medzi progresívny (rastúci)typ populácie.

Podľa údajov zo SODB v roku 2011 bol priemerný vek obyvateľov obce 33,69. Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania má základné vzdelanie ukončených 24,23 %, učňovské a stredné bez maturity 18,94 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 21,62 % a vysokoškolské 6,16 % obyvateľstva. Bez vzdelania si udáva 25,02 % obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev (82,95 %), nasleduje gréckokatolícka cirkev (3,47 %) a bez vyznania si udáva 8,52 %.

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v obci Sokoľany 82,88 % obyvateľov slovenskej národnosti a 13,34 % rómskej národnosti. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom menším ako 1%.

Návrh

V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ (Šprocha, Vaňo, Bleha, október 2013), najväčší populačný rozvojový región bude tvoriť pás okresov na východnom Slovensku, medzi ktoré patrí aj okres Košice – okolie.

Okres Košice – okolie zaznamená najväčšiu zmenu prírastku a najväčší celkový prírastok obyvateľstva v rámci SR. Aj napriek tomu dochádza k zníženiu prírastkov. Kým v roku 2012 bol 10,07 celkový prírastok na 1000 obyv., v roku 2035 to bude podľa spomínanej prognózy 5,53 celkový prírastok na 1000 obyv. Priemerný vek obyvateľov sa zvýši zo 40,01 na 42,5 roka. Okres Košice -

okolie bude vykazovať najvyšší populačný potenciál v rámci Slovenska. Napriek tomu sa okres nevyhne niektorým problémom, najmä pokiaľ ide o vysoké zastúpenie rómskeho obyvateľstva. Nízka vzdelanostná úroveň a slabá profesijná štruktúra môže priniesť problémy na trhu práce a v konečnom dôsledku sa môže prejaviť vysokou nezamestnanosťou a nižšou životnou úrovňou.

Podľa ÚPN-VÚC Košický kraj - Zmeny a doplnky 2014, okres Košice – okolie môžeme zaradiť medzi územia so stabilizovanou rastúcou populáciou. Špecifikom, ktoré výraznejšie ovplyvňuje prírastky obyvateľstva je Rómske etnikum, tvorí v okrese 6,5 % populácie (ÚPN-VÚC Košický kraj – Zmeny a doplnky 2014).

Pri prognóze obyvateľov do roku 2035 v obci Sokoľany sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2035

rok	2015	**2020**	2025	**2030**	**2035**
Sokoľany	1 318	**1 383**	1 453	**1 525**	**1 600**

Pre porovnanie uvádzame prognózu demografického vývoja za okres Košice - okolie podľa „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“:

Okres Košice - okolie :

Rok 2015	124 888 obyvateľov
Rok 2020	130 151 obyvateľov
Rok 2025	134 460 obyvateľov
Rok 2030	138 552 obyvateľov
Rok 2035	142 570 obyvateľov

zmena 2015 - 2035 celkom: +17 682 obyvateľov (∅ ročný prírastok + 0,708%).

ÚPN-O navrhuje do r. 2030 podmienky pre 1 525 obyvateľov.

2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti

Podľa SODB 2011 z celkového počtu 1267 obyvateľov obce tvorilo 601 ekonomický aktívnych osôb, čo predstavuje 47,43 % z celkového počtu obyvateľov (okres Košice - okolie 46,99 %). Nezamestnaných ku dňu sčítania bolo 203 osôb. Za prácou odchádzalo 377 obyvateľov obce. Najviac ľudí odchádzalo za prácou v oblasti výroby a spracovania kovov (73), nasledoval veľkoobchod (40), verejná správa (38) a pestovanie plodín a chov zvierat (34).

Ekonomická aktivita a zamestnanosť v roku 2011

Obec	Počet obyvateľov celkom	Počet ekonomicky aktívnych osôb		Počet nezamestnaných	
		celkom	% z celkového počtu obyvateľov	celkom	% z ekonomicky aktívnych obyvateľov
Sokoľany	1267	601	47,43	203	33,77

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa štatistických sledovaní ÚPSVaR okres Košice - okolie vykazoval v mesiaci jún 2016 16,01 %-nú mieru evidovanej nezamestnanosti, ktorá patrí k relatívne najvyšším na Slovensku. V Košickom kraji bola evidovaná v tomto období 13,15 % miera evidovanej nezamestnanosti.

Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti

	jún 2013	jún 2014	jún 2015	jún 2016
okres Košice - okolie	20,07 %	20,09 %	17,99 %	16,01 %
Košický kraj	18,64 %	16,87 %	15,80 %	13,15 %

Zdroj: ÚPSVaR

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2035“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2035 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa

už spomenutej prognózy za okres Košice – okolie v roku 2012 bol nárast celkových prírastkov obyvateľstva + 10,07, v roku 2035 to bude + 5,53 obyvateľov (na 1000 obyv.). Priemerný vek v roku 2012 bol 36,21, v roku 2035 sa zvýši na 41,76 rokov.

Napriek tomu, že okres Košice - okolie bude patriť k okresom s najvyšším populačným potenciálom nevyhne sa problémom, najmä pokiaľ ide o vysoké zastúpenie rómskeho obyvateľstva. Nízka vzdelanostná úroveň a slabá profesijná štruktúra môže priniesť problémy na trhu práce a v konečnom dôsledku sa môže prejaviť vysokou nezamestnanosťou a nižšou životnou úrovňou.

V k.ú. obce je poskytovaných cca 50 prac. príležitostí prevažne v terciálnej sfére a v širšom priestore cca 10 tis. prac. príležitostí prevažne v priemysle a logistike.

Návrh

Predpokladáme rozvoj pracovných príležitostí najmä rozvojom služieb, logistiky, priemyslu a energetiky a ich celkový nárast na 100.

Na západnom okraji k.ú. sa pripravuje GLIP. Údaje o stave sa budú dynamicky meniť, avšak predpokladáme v záujmovom území obce výhľadový nárast pracovných príležitostí prevažne v priemysle a logistike o cca 10 tis.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Obec leží 15 km južne od Košíc. Je súčasťou okresu Košice – okolie a Košického kraja a Regionálneho združenia obcí Hornád. Je súčasťou spádového územia mesta Košice a Čane, kde sú sústredené zariadenia vyššej vybavenosti a úplná škála pracovných príležitostí.

K.ú. a obec leží v údolí Sokolianskeho potoka na jeho oboch brehoch. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 201 m v nive potoka a najvyšší dosahuje 226 m n. m. na severnom okraji katastra. Geomorfologicky prislúcha k celku Košická kotlina, podcelku Košická rovina a odlesnený chotár k terasovej plošine Hornádu.

Záujmové územie obce tvorí priľahlé územie mesta Košice a obcí Bočiar, Haniska a Seňa. Západná hranica k.ú. tvorí okresnú hranicu Košice mesto a Košice – okolie. Obec je vklinená do širšej priemyselno – dopravnej a logistickej aglomerácie s perspektívou jej posilnenia. Do záujmového územia spadá hutnícky areál USSK, naň nadväzujúce skladovo – výrobne areály na východnej hranici, prekládkový železničný uzol - CPR USSK a areál Interport a plánovaný park GLIP.

Obec a jej katastrálne územie Sokoľany má plochu 385,82 ha. Veľkosť k.ú. sa upravuje podľa aktuálnych administratívno-právnych rozhodnutí. Od r. 2009 a v r. 2018 je vytýčená staronová – redukovaná katastrálna hranica, znamenajúca i odčlenenie časti areálu USSK od obce a súčasne rozšírenie k.ú mesta Košice a okresu Košice mesto. Významnými, miestne odlúčenými celkami okrem zastavaného územia samotnej obce sú:

- východne od obce býv. HD Sokoľany Agro–Valaliky, a.s.,
- časť fotovoltaickej elektrárne severne od obce,
- odčlenené k.ú. severne - prechádza ním cesta III/3401 a vzdušné linky VVN a VN.

V širšom kontexte k.ú. plní okrem bývania viacero funkcii – prevažne energetickú, dopravnú, technicko – distribučnú, ale aj poľnohospodársku, prírodo a vodoochrannú a kultúrno poznávaciu. Spolu s obcou Bočiar a areálom ČOV - USSK tvorí jeden urbanizačný a technologický priestor.

V Koncepcii územného rozvoja KK je k.ú. obce súčasťou rozvojových osí prvého stupňa:

- Košicko-prešovskú rozvojovú os Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom,
- Zvolensko-juhoslovenskú rozvojovú os Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice.

Aktuálna je potreba eliminácie komplexne negatívnych podmienok pre bývanie a humánna koordinácia všetkých trás dopravnej a technickej infraštruktúry a ich ochranných pásiem na území obce a jej okolia. Z hľadiska urbanistického sú širšie územné vzťahy premietnuté v ÚPN – VÚC KK.

Radónové riziko je v celom riešenom území stredné alebo nízke. V k.ú. nie sú evidované svahové deformácie.

Z hľadiska územnej ochrany prírody do k.ú. zasahuje územie európskeho významu Natura 2000 Chránené vtáčie územie Košická kotlina - SKCHVU009. Východným okrajom k.ú. prechádza regionálny biokoridor a v území sú vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy, ako ekologicky významné prvky.

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č. 5 – Hornádska kotlina regionálneho významu. Turistický význam obce však nie je podstatný. Tomu zodpovedá aj krytie štruktúrou a

kapacitou lôžok, stoličiek a ostatného turistického vybavenia. Stav navrhujeme rozšíriť o škálu športovo-rekreačných plôch.

Riešené územie je bohaté na historické udalosti. Sú tu evidované archeolog. náleziská a NKP.

Skupinová cestná dedina je rozvinutá pozdĺž cesty III/3318 a potoka. Tu je sústredené obč. vybavenie, poľnohospod. dvor a ČOV. *Na rozhraní k.ú. je plánované vybavenostné centrum GLIP-u.* Centrum obecné je severnom okraji s dominantou Obecného domu a športového centra. Pred vstupom do obce navrhujeme verejnú športovú plochu a ponukovú plochu OV.

Bývanie tvorí ťažisko zástavby. Nové plochy sú navrhované na východnom, západnom, severnom a južnom okraji obce.

Poľnohospodárska výroba je sústredená v HD Sokoľany fy Agro–Valaliky, a.s. zo sídlom Moldava n/Bodvou. Pôdu obhospodarujú aj SHR. Dvor navrhujeme na zachovanie, časť na transformáciu v prospech skladov, výrobných služieb a dopravy, ako aj kompostoviska.

Lesné pozemky sú v k.ú. zastúpené v malom rozsahu. Obhospodarujú ich Lesy mesta Košice. Porast charakteru lesa je doplnený o rozsiahlu izolačnú zeleň. Stav navrhujeme zachovať a obnoviť.

Podmienkou rozvoja bývania v obci je jej hygienické a priestorové oddelenie od hutníckej výroby a plánovaného GLIP-u rozsiahlou zónou izoačnej zelene.

Obec a jej k.ú. sú napojené na celoštátny cestný systém cestami III/3318, III/3401 a III/3317 (napája severne na I/16 a východne na I/17).

Južným okrajom USSK prechádza železničná trať č.160 Košice – Zvolen a širokorozchodná jednokoľajová železničná trať UA – USSK, ktoré sa plánujú „vtiahnuť“ do pripravovaného GLIP-u.

Východne od obce je vedená rýchlostná cesta R4 a severným okrajom k.ú. je plánovaná trasa rýchlostnej cesty R2 so sústavou mimoúrovňových križovatiek a križovaní.

Severne od k.ú. je medzinárodné letisko Košice, ktorého moderný energetický systém, svetelné zabezpečenie, monitorovacie a navigačné systémy ho zaraďujú do II. kategórie ICAO, ako verejné letisko s medzinárodným významom. Obmedzujúce vzletové a pristávacie roviny letiska sú vyznačené v grafickej časti a ÚPD do nich nezasahuje.

Na rozhraní k.ú. je lokalizované letisko Haniska pre poľnohospodárske účely bez určenia OP.

Sokoľany majú vybudovaný obecný vodovod odoberajúci pitnú vodu z vodovodu US Steel. Zdrojom sú studne a úpravňa vody USSK v obci Gyňov pri Hornáde. Akumuláciu vody pre prípad požiaru v obci zabezpečujú vodojemy vybudované na vodovode USSK. Do USSK je privedená i sústava úžitkovej vody. Systém navrhujeme zachovať.

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť s ČOV zaústenou pod ČOV Sokoľany (USSK) odkaliskom do potoka. *Splašky z nehnuteľností odčlenených častí sú odvádzané do žúmp a suchých záchodov a z verejných objektov do septikov. Výrobné areály prevádzkujú vlastný systém zneškodnenia splaškov, vr. USSK.* Systém navrhujeme zachovať.

Riešeným územím preteká vodohospodársky významný tok Sokoliansky potok, ktorý vzniká v katastri m.č. Poľov a cez obec preteká v širokom upravenom a spevnenom koryte. Ústi 10 km od Sokolian do potoka Sartoš, ktorý vteká do Hornádu na území Maďarska. Koryto je dimenzované na maximálne množstvo dažďových vôd z celého 700 hektárového územia železiarní. V období bez dažďa je rozmerné koryto poloprázdne. Naopak, počas dažďov doň vteká voda z areálu USSK a podľa obce znehodnocuje celý biokoridor. Potok v zastavanom území je tak vážnou hygienickou a environmentálnou závadou.

Cez intravilán obce je vedená hlavná kanalizačná stoka DN 1600 na odvod kontaminovanej odpadovej vody z areálu USSK, zaústená do preloženého koryta potoka pod obcou, pod ktorým je fyzikálno – chemická ČOV Sokoľany spoločnosti USSK (v k.ú. obce Bočiar a Seňa) so svojim OP. Pôvodné koryto a údolie potoka tvorí odkalisko ČOV Sokoľany.

Vzhľadom na environmentálnu nefunkčnosť systému, ktorým je Sokoliansky potok kontaminovaný povrchovými vodami z areálu USSK navrhujeme nové odľahčujúce potrubie, orientačne vedené okrajom potoka a zaústené do ČOV Sokoľany spoločnosti USSK.

Katastr. územím obce prechádzajú vysokonapäťové vonkajšie vedenia 110 kV a 22 kV. Obec je napojená na vonkajšie 22 kV vedenie č. 311, vyvedené zo 110/ 22 kV ES Haniska, s možnosťou zásobovania aj z ES Budulov. Výrobné areály majú vlastné TS napojené z č. 283/ 343. Systém navrhujeme adaptovať.

Katastrálnym územím sú vedené mnohé vysokotlaké a stredotlaké plynovody. Obec je napojená na STL plynovod DN 200 regulačnú stanicu plynu s výkonom 1 200 m^3/ hod.

Obec je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak - Telekomu v primárnej oblasti 055 Košice. Spojenie je zabezpečované cez prípojné telekomunikačné vedenie na telefónnu

ústredňu Košice.

Signály Slovenskej televízie a ostatných TV sú sprístupnené miestnymi kábelovými rozvodmi, ale aj individuálnymi anténami. Signály mobilných telefónov pre obec zabezpečujú základňové stanice umiestnené na sever od obce pri areáli plynárni.

Záujmové územie obce

Severo – západne od obce je dislokovaný rozsiahly areál hutníckej výroby – USSK. Jeho súčasťou sú nasledovné spoločnosti: Vulkmont a.s. Košice, Canessa Slovakia s.r.o., Obal – servis a.s. Košice, BT system s.r.o. Košice, Taylor – Wharton Slovakia s.r.o., U.S. Steel services s.r.o., Marada real estates a.s. Košice, Eurocast Košice, Progres trading Trebišov a CPR. Z k.ú. obce sú dopravne prístupné cestou III/3401 – brána č.4, železničnými traťami č.160 a širokorozchodnou.

Významnými priestorovo odlúčenými celkami sú na areál USSK nadväzujúce tieto skladovo – výrobne areály: časť areálu na rozšírenie Útulku pre opustené zvieratá, nefunkčný areál skleníkového hospodárstva, BČS, Kovoinvest - výkup železného šrotu a farebných kovov, Fe-Markt s.r.o.- autorizovaný zber a spracovanie starých vozidiel, Messer Transgas s.r.o., ČS USS– výbehový úsek TSP, Kovošrot, Loacker – zber oceľ. odpadu a šrotu, papiera a farebných kovov, HSM Slowakei s.r.o., BauTechnik, Corewire, Teledat s.r.o., Variakov, Steel Slovakia a.s. a Betonáreň VSH a.s. Na rozhraní k.ú. sa pripravuje nový Industrial park Košice – Šaca na ploche bývalého skladového areálu, ktorého súčasťou boli Fy Zan Zi a výrobňa zámkovej dlažby.

Významným je rozsiahly prekládkový železničný uzol - CPR USSK a areál Interport. V súlade s ÚPN-VÚC KSK je tu plánovaný rozsiahly industriálny park GLIP ťažiaci s prítomnosťí štyroch dopravných systémov – železnica, širokorozchodná železnica, cestná sieť a letecká doprava.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Obec má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Dôvodom je blízkosť krajského mesta, prihraničného pásma s MR, hutníckeho areálu USSK, komplexná dopravná a technická infraštruktúra nadregionálneho významu s dostatočnou kapacitou a disponibilita plôch pre nové, prevažne skladové a výrobné funkcie. Pre optimálny rozvoj obce a jej k.ú. navrhujeme:

- hľadať styčné body v sídelnej a výrobno – dopravnej deľbe práce s ostatnými obcami a predovšetkým s mestom Košice a obcami Bočiar a Haniska,
- eliminovať komplexne negatívne podmienky pre bývanie,
- vyhodnotiť optimálny rozsah rozvoja obytnej funkcie v obci,
- pre výstavbu RD využiť prevažne zastavaného územia obce a to prieluky a veľké záhrady,
- rozšíriť športovo - rekreačnú zónu v obci,
- navrhnúť krajinnú a izolačnú zeleň v okolí obce a rekultiváciu lagúny tak, aby sa utlmila optická a ekologická prítomnosť cudzorodých funkcii v krajine – hutnícky kombinát, ČOV,
- posilniť biokoridory regionálneho a miestneho významu a celkovú revitalizáciu krajiny,
- zvýšiť účinnosť čistenia povrchových vôd (prevažne z areálu USSK) s cieľom eliminácie prieniku škodlivých látok do koryta Sokolianskeho potoka a následne do podzemných vôd, ale aj ovzdušia,
- priestorovo koordinovať pod a nadzemné vedenia TI a ich ochranné pásma tak, aby sa „uvolnil" priestor pre nové funkcie a humanizáciu prostredia,
- navrhnúť koncepciu budúceho začlenenia nového super výrobného parku GLIP do organizmu obce,
- rešpektovať pripravované trasy rýchlostnej cesty R2,
- navrhnúť a obnoviť pamätihodnosti obce.

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Obec bude plniť funkciu obytnú a vybavenostnú, záujmové územie dominantne výrobnú, skladovú a dopravnú. Koexistencia bývania a výroby je podmienená ich dostatočným priestorovým oddelením a výsadbou mohutného prstenca izolačnej zelene. Výrazným podnetom rozvoja bude realizácia rýchlostnej cesty R2 s križovatkami, ktorá prevedie podstatnú dopravnú záťaž mesta Košice do priestoru katastra obce Sokoľan.

Významné funkčné celky v k.ú.:

- obec Sokoľany,
- bývalý HD Sokoľany,
- časť areálu fotovoltaickej elektrárne.

Celky v záujmovom území obce:

- *hutnícky areál USSK,*

- skladovo – výrobnné areály naň nadväzujúc - na východnej hranici USSK,
- prekládkový železničný uzol - CPR USSK,
- prekládkový železničný areál Interport,
- plánovaný GLIP.

Obec

Nové funkčné plochy bývania sú vymedzené v zastavanom území, ale aj mimo v závislosti od kvality ich dopravného sprístupnenia, TI a priestorového kontextu.

Celkovo sú navrhované plochy pre 107 b.j. Dominujú samostatne stojace RD. Sú lokalizované po obvode obce a to využitím prevažne veľkých záhrad. Na východnom okraji je navrhovaná plocha pre 3 BD s kapacitou 3 x 8 = 18 b.j. Osada je navrhovaná na etapovitú prestavbu a to jej reparceláciou a návrhom nových prístupových komunikácií. V nadväznosti je výhľadová plocha pre skupiny radových domov.

Štruktúra občianskeho vybavenia reaguje na nové úlohy obce a na nárast počtu obyvateľov. Komerčné, kultúrne, cirkevné a turistické aktivity sú navrhované na sústredenie do centrálnej zóny, pri Obecnom dome. OV je navrhované na doplnenie o dom sociálnej starostlivosti, viacúčelovú športovú halu s bazénom a ponukovú plochu pred obcou. Plochu pri ZŠ navrhujeme na park. Pred cintorínom navrhujeme rozšírenie predpriestor a jeho doplnenie o parkovisko. Nad osadou výhľadovo navrhujeme komunitné centrum. V súlade s DSP navrhujeme pri potoku zberný dvor a v býv. HD kompostovisko. Všetky budovy sú navrhované nad hladinu Q_{100}.

Križovatku pri pošte navrhujeme prestavať na kruhovú. Dôvodom je zlepšenie priestorových a prevádzkových pomerov.

Sokoliansky potok sa navrhuje po odklonení kontaminovaných vôd z areálu USSK na revitalizáciu, parkovú úpravu priestorov v jeho dotyku a ich verejné sprístupnenie. Cieľom je tu vytvoriť hlavnú oddychovú os obce.

Bývalý HD Sokoľany

Plochu HD navrhujeme ponechať pre poľnohospod. výrobu a jeho časť pre skladové hospodárstvo, výrobné služby a dopravu. Rozšírenie sa navrhuje na jeho severnom okraji.

Časť areálu fotovoltaickej elektrárne

Zostáva bez zmeny.

Záujmové územie obce

Západne od obce je podľa ÚPN-VÚC KSK plánovaný GLIP. Funkčno – prevádzková schéma vychádza z filozofie veľkého prekladiska tovarov a naň nadväzujúce priemyselno – logistické prevádzky. V jednom priestore bude komulovaná doprava železničná – riadny a široký rozchod, cestná – cesty I.tr a rýchl. cesty R2 a R4 a letecká doprava – medzinár. letisko Košice. Členenie areálu bude umožňovať striedanie dopravných trás a tým efektívne prekladanie tovarov v smere východ – západ Európy. Napojenie na rýchl. cesty bude v mimoúrovňovej križovatke. Predpokladaná záťaž si vyžiada ďalšie napojenie na R4 južne pod Bočiarom. Dopravnú kostru bude tvoriť zberná komunikácia.

Na rozhraní obcí Sokoľany a Bočiar je plánovaný vybavenostný relaxačný uzol GLIP-u s obchodmi, stravovaním, administratívou, wellness a pod.

Okrajom parku je plánovaná výsadba izol. zelene šírky cca 150 m a pozdĺž cesty na Interport výsadba aleje. Zdevastovaný pôvodný izolačný les sa plánuje na obnovu a tým funkčné oddelenie obce od výrobných a dopravných prevádzok. Povrchové vody z areálu USSK a GLIP sa výhľadovo plánujú odkloniť mimo obec do ČOV Sokoľany (USSK).

2.6.1 Zásady urbanistickej kompozície

Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza z tézy čo najcitlivejšieho zakomponovania nových funkcií do zástavby obce, ako aj krajinného prostredia na novej kvalitatívnej úrovni. Osobitne dôležitým je priestor centra.

Počet nadzemných podlaží – max.1 a podkrovie.

Za účelom skvalitnenia obytných a turistických podmienok je potrebné doplniť územie o prvky drobnej architektúry (zastávky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, odpadkové koše, studničky, altánky, posilňovne a pod.). Revitalizovať celý koridor Sokolianského potoka.

2.6.2 Ochrana pamiatok

Na riešenom území sa nachádza nasledovná nehnuteľná Národná kultúrna pamiatka evidovaná v ÚZPF SR:

- Pohrebná kaplnka postavená v 1. polovici 19. storočia, štvorcového pôdorysu, evidovaná pod

číslom 441/1 s dátumom vyhlásenia 28.06.1963. Postavená je pri kostole na parcele č. 201. Archeologický ústav SAV v Nitre eviduje viaceré archeologické lokality. Intravilán obce bol osídlený od stredoveku. Je pravdepodobné, že pri zemných prácach súvisiacich so stavebnou činnosťou budú zistené pozitívne nálezy, resp. archeologické situácie.

Uvedené stavby a lokality sú v plnom rozsahu integrované do rozvoja obce, t.j. ÚPD ich ponecháva v pôvodnom stave.

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie

Ako podklad slúžili štatistické údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

2.7.1 Bytový a domový fond

Domový a bytový fond sa podrobne sleduje počas sčítania obyvateľstva, domov a bytov. Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov zo dňa 21.mája 2011 bol v obci stav domového a bytového fondu:

Domový fond tvorilo v obci spolu 250 domov, z toho:
- trvale obývaných 234 domov,
- neobývaných 16 domov.

Trvalo obývané domy pozostávali z:
- 232 rodinných domov,
- 1 dom – iné budovy.

Neobývané domy boli prevažne z týchto dôvodov:
- 5 zmena vlastníkov,
- 10 nespôsobilé na bývanie,
- 1 z iných dôvodov.

Bytový fond tvorilo v obci spolu 253 bytov, z ktorých bolo 237 obývaných:
- 13 vlastných bytov v bytových domoch,
- 210 bytov vo vlastných rodinných domoch,
- 6 iné byty,
- obložnosť je 5,35 obyv. /b.j. .

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obývaných bytov	193	207	213	227	253
Prírastok bytov	+ 14		+ 6	+ 14	+ 26
Počet bytov/1 000 obyv.	**181,90**	**206,38**	**224,68**	**210,18**	**199,68**
Okres Košice – okolie	220,60	243,30	261,00	251,80	247,10
Košický kraj	247,60	273,60	297,90	296,80	295,60
SR			370,00	353,50	321,30

Zdroj. ŠÚ SR, vlastné výpočty

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce Sokoľany, možno konštatovať, že počas sledovaného obdobia dochádzalo k nárastu bytového fondu. V roku 2011 došlo k nárastu o 26 bytov. Ukazovateľ počtu bytov/1 000 obyvateľov ako aj obložnosť je nepriaznivo pod okresným a krajským priemerom.

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 – 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Obložnosť (obyv./ byt)	**5,50**	**4,84**	**4,45**	**4,76**	**5,00**
Okres Košice - okolie	4,53	4,11	3,83	3,97	4,04
Košický kraj	4,04	3,65	3,36	3,37	3,38
SR				2,83	3,11

Zdroj. ŠÚ SR, vlastné výpočty

Prevažne prevládajú byty s 5^{+} (101) obytnými miestnosťami. Podľa veľkosti obytnej plochy prevládajú s rozlohou 40 -80 m^2 (122 bytov).

Trvale obývané domy podľa obdobia výstavby

Obec	Do roku 1945	1946-1990	1991-2000	2001 a viac

Sokoľany	**21**	**172**	**20**	**14**

Prognóza vývoja bytového fondu v obci Sokoľany

Pri stanovení výhľadových počtov bytov sa vychádzalo z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov s cieľom dosiahnuť kvalitatívnu úroveň bývania v obci z roku 2011 a vyššiu, t.j. zvýšiť počet bytov na 1000 obyvateľov a znížiť obložnosť.

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné sa zamerať na obnovu jestvujúceho bytového fondu. Zvýšenie kvality a modernizáciu bytového fondu ale uvažovať aj s výstavbu nových bytov. Rozvoj bývania navrhnúť tak, aby v roku 2035 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 1 600 boli dosiahnuté ukazovatele:

- počet obyvateľov na jeden byt 3,60 – 4,38,
- počet bytov na 1000 obyvateľov 277,80 – 228,31,

čo je odporúčaná hodnota pre okres Košice - okolie v roku 2025 (Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC Košický kraj, 2014). To znamená, že od roku 2011 do roku 2035 je pre predpokladaný nárast obyvateľov o 258 - 333 potrebných cca 112 - 92 bytových jednotiek (RD).

Návrh

Záujemcov o výstavbu je v súčasnosti cca 2 RD /rok.

Vzhľadom na technický stav staršej zástavby sa predpokladá prirodzený úbytok:

- do roku 2022 – 0 RD
- do roku 2030 – 1 RD.

Tento úbytok bude čiastočne kompenzovaný rekonštrukciou, alebo novou výstavbou na tom istom pozemku. Neobývané domy sú prevažne nízkeho stavebno-technického stavu a budú využité pre chalupárenie a turizmus, resp. občianske a turist. vybavenie. Časť z nich predpokladáme na opravu a opätovne využitie pre bývanie.

Riešenie potreby nových bytov:

Rok	2022	2030
potreba nových bytov	54	53

Bilancia územného rozvoja bytového fondu podľa ÚPD:

Stav k roku 2011	237 obývaných
Predpokladaný úbytok k roku 2030	0 – 1
Návrh výstavby k roku 2030	107
Spolu v roku 2030	344

Celkovo je navrhovaných 107 parciel pre výstavbu prevažne samostatne stojacich RD pri poklese obložnosti z 5,35 na 4,43 obyv. / b.j.

Pri zohľadnení tohto nárastu je potrebné k tomuto uvažovať s nárastom plôch pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce. Ich rozvoj navrhujeme v polyfunkčných domoch.

2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít

A. Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárska výroba je sústredená v HD Sokoľany, spadajúci pod Agro–Valaliky, a.s. V súčasnosti neslúži poľnohospod. výrobe Je lokalizovaný východne od obce a bol orientovaný na rastlinnú a živočíšnu výrobu - chov býkov - 20 ks. Zamestnaných bolo cca 10 pracovníkov. Zámerom je prebudovať dvor na STS. Pôdu obhospodarujú aj SHR. HD

Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vyššie hodnoty (2, 3 a 4 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 90 – 81, 80 – 71 a 70 – 61 v stupnici 100 – 1). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je vysoký (> 2,3 %). Pôdna reakcia je prevažne neutrálna (6,5 – 7,3 pH), v SZ časti extrémne kyslá (< 4,5 pH).

Poľnohospodárska pôda v k. ú. je zaradená do 4. - 8. skupiny BPEJ a je prevažne v užívaní a.s. Podľa RP VÚPOP Banská Bystrica je pôda kontaminovaná a zaradená do kat. A – B, t. j. rizikové pôdy

(obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit) - obsah týchto látok je nad hornou hranicou prirodzeného prostredia.

Podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP v k.ú. obce sa edzi najkvalitnejšie pôdy radia pôdy s kódom BPEJ /skupinou kvality: 4011002/6 a 04050202/5.

Hydromelioračné zariadenia v správe š.p. sa v k. ú. obce nenachádzajú.

Návrh

Ďalšiu poľnohosp. činnosť v obci nenavrhujeme. HD navrhujeme ponechať. severne V priestore silážnej jamy navrhujeme kompostovisko.

B. Lesné hospodárstvo

Lesné pozemky sú v k.ú. zastúpené v malom rozsahu. Obhospodarujú ich Lesy mesta Košice.

Návrh

Predpokladá sa stabilizácia na úseku ťažby a odvozu dreva. Navrhujeme zachovať súčasnú výmeru lesných pozemkov a hľadať možnosti na jej zvýšenie – vo funkcii izolačnej zelene.

V lokalitách vyčlenených na výstavbu je nutné vyčleniť priestor ochranného pásma lesa 50 m od lesného porastu v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, v ktorom je zakázaná akákoľvek výstavba aj drobných stavieb, na ktoré nie je potrebné rozhodnutie o umiestnení stavieb.

C. Priemyselná výroba, energetika, výrobné a skladové služby

V k.ú. obce nie sú vedené funkčné plochy. Sú tu rozvinuté niektoré remeselné živnosti – stolár, doprava a obchod s celkovým počet 5 zamestn.

Záujmové územie obce

Jeho súčasťou je rozsiahly hutnícky areál USSK, kde sa nachádzajú aj nasledovné ekonomické subjekty: Vulkmont a.s. Košice, Canessa Slovakia s.r.o., Obal – servis a.s. Košice, BT system s.r.o. Košice, Taylor – Wharton Slovakia s.r.o., U.S. Steel services s.r.o., Marada real estates a.s. Košice, Eurocast Košice, Progres trading Trebišov, Centrálne prekladisko rúd USSK. Dlhodobo zamestnávali cca 14 tis. osôb, v súčasnosti cca 8 tis..

Východne od tohto územia sa nachádza skladovo – výrobná zóna pozostávajúca z nasledovných subjektov:

- *časť areálu na rozšírenie Útulku pre opustené zvieratá (predpoklad 5 pracovníkov),*
- *nefunkčný areál bývalého skleníkového hospodárstva,*
- *vstupná brána č. 4 do areálu USSK,*
- *Messer príprava technických plynov (11 pracovníci),*
- *Kovoinvest - výkup železného šrotu a farebných kovov (3 pracovníci),*
- *Fe-Markt s.r.o.- autorizovaný zber a spracovanie starých vozidiel (3 pracovníci),*
- *Vodné hospodárstvo USS – ČS, výbehový úsek TSP (4 pracovníci),*
- *Kovošrot (2 pracovníci),*
- *Loacker – zber oceľ. odpadu a šrotu, papiera a farebných kovov (5 pracovníci),*
- *HSM Slowakei s.r.o. (17 pracovníci),*
- *časť pripravovaného Industrial parku Košice – Šaca fy Ingos a.s. Poprad (predpoklad 500 pracovníkov), v rámci tejto zóny je rozčlenený na dve etapy,*
- *Variakov - zámočníctvo (10 pracovníci),*
- *BauTechnik - zámočníctvo (9 pracovníci),*
- *Corewire – pogumovanie kovov (5 pracovníci),*
- *Teledat s.r.o. (4 pracovníci),*
- *Steel Slovakia a.s. distribúcia a delenie betón ocele (6 pracovníci),*
- *Betonáreň VSH a.s. (5 pracovníci),*
- *BČS (2 pracovníci).*

Samostatnou skladovo - dopravnou zónou je priestor južne od železníc pozostávajúca z časti Interport areálu (10 pracovníci) a už uvedeného v areáli USSK - Centrálneho prekladiska rúd (20 pracovníci). Severne od obce je areál FVE.

V záujmovom území obce sú priemyselný park Bočiar, Haniská, časť areálu Zan Zi a výrobne zámkovej dlažby – v súč. nefunkčný, A.Metal, s.r.o. - výkup farebných kovov a zber šrotu a areál SPP.

Celkový počet prac. príležitostí je cca 8 000 + 630.

Návrh

Jestv. výrobné, servisné a energetické areály navrhujeme zachovať. Ďalšie výrobné a logistické aktivity, ako aj hygienicky závadné remeselné prevádzky navrhujeme orientovať do bývalého HD.

Západne od obce je podľa ÚPN-VÚC KSK plánovaný GLIP. Funkčno – prevádzková schéma vychádza z filozofie veľkého prekladiska tovarov a naň nadväzujúce priemyselno – logistické prevádzky. V jednom priestore bude komulovaná doprava železničná – riadny a široký rozchod, cestná – cesty I.tr a rýchl. cesty R2 a R4 a letecká doprava – medzinár. letisko Košice. Členenie areálu bude umožňovať striedanie dopravných trás a tým efektívne prekladanie tovarov v smere východ – západ Európy. Predpokladá sa nárast prac. príležitostí o 2 000 miest na celkových cca 10 600.

D. Komerčné služby a obchod

V k.ú. sú nasledovné komerčné služby:

- predajňa zmiešaného tovaru EMA (1 pracovník),
- pohostinstvo Lara – 30 stol. a predajňa potravín (1+1 pracovník),
- bar U Nata – 50 stol., predajňa potravín a kaderníctvo (4 pracovníci),
- bar U Šeba – 30 stol. (1 pracovník).

Pri vstupe do obce je v bývalom kaštieli administratívna budova fy Intocas s ubytovaním - a vicúčelovou sálou – 23 miest (4 pracovníci). Celkový počet prac. príležitostí je 12.

Návrh

Rozvoj komerčných služieb navrhujeme v budovách v centre obce. Doplnkový rozvoj komerčných služieb a obchodných zariadení navrhujeme aj v rodinných domoch. Na východnom okraji sa navrhuje ponuková plocha OV

Predpokladáme nárast prac. príležitostí o 50 miest.

Na rozhraní obcí Sokoľany a Bočiar je plánovaný vybavenostný uzol GLIP-u s obchodmi, stravovaním, administratívou, wellness a pod.

2.7.3 Občianske vybavenie

V rámci občianskeho vybavenia sa navrhuje rozvoj jednotlivých zariadení podľa výhľadových potrieb obyvateľov obce, ako aj širšieho záujmového územia nasledovne:

Školské a predškolské zariadenia

V obci sa nachádza štvortriedna ZŠ pre 1. stupeň, ktorú navštevuje 58 detí. Školu využíva aj obec Bočiar. Jedna trieda je špeciálna. Zamestnaných je 7 osôb. 2. stupeň ZŠ je zabezpečovaný v Haniskej a v Košiciach – odchádza cca 50 detí. Najbližšia ZUŠ je v Čani a Valalikoch a stredné a vysoké školy sú v Košiciach. Navrhujeme dostavbu o jednu triedu pre celkový počet 100 žiakov a areál na 0,35 ha.

V centre obce je umiestnená jednotriedna MŠ pre 20 detí s kuchyňou a jedálňou, slúžiacou aj pre ZŠ. Škôlku využíva aj obec Bočiar. Sú tu zamestnané 4 osoby. Poddimenzovanú MŠ navrhujeme zväčšiť na kapacitu 40 - 60 miest a areál na 0,27 ha.

Kultúra a osveta

Obecný dom má samostatný prevádzkový celok kultúry a pozostáva zo spoloč. sály o kapacite 150 miest s kuchynkou a klubovne. Pripravuje sa jeho rekonštrukcia.

Súčasťou KD je aj miestna knižnica s 2 000 zv (1 občasný pracovník).

Vyššie vybavenie je v Haniskej a Košiciach. V obci pôsobí folklórny súbor.

Dominujúca rím. kat. cirkev má vyhovujúci filiálny kostol v obci. Farnosť je v Haniskej. Grécko-katolícka cirkev má farnosť a kostol v Belži.

Systém navrhujeme zachovať.

Telovýchova a šport

V obci je trávnaté futbalové ihrisko s tribúnou a soc. zázemím – šatne, WC, posilňovňa. Na okraji areálu je tenisový kurt. Stav navrhujeme zachovať..

Pred vstupom do obce navrhujeme viacúčelovú sálu pre športové a kultúrno – spoločenské podujatia. Súčasťou bude krytý bazén. Plocha športu je i na severnom kraji a pri potoku.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiadne zdravotné zariadenie. Najbližšia ObZS je v Haniskej. Vyššie vybavenie je v Košiciach. Systém navrhujeme zachovať.

Sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie pre sociálnu starostlivosť. Opatrovateľská služba pod OcÚ sa stará o viacerých dôchodcov. Pre klub dôchodcov sa využíva Obecný dom. Najbližšie vybavenie je v Košiciach.

Pri Obecnom dome navrhujeme Dom soc. starostlivosti s 20 lôžkami, denným stacionárom a klubovňou a nad osadou komunitné centrum.

Administratíva

V budove Obecného domu je i obecný úrad. Zamestnáva 4 pracovníkov. Zasadačka má kapacitu 25 miest.

Spoločný obecný úrad je v Čani a matrika v Haniskej.

Slovenská Pošta sídli v prenajatých priestoroch predajne potravín v centre. Počet zamestnancov 1.

Ostatné

Dobrovoľný hasičský zbor v obci má 16 členov. Ochrana spadá pod OR HaZZ Košice – okolie. Najbližšia PS je v Čani, Košiciach a Šaci. Požiarna zbrojnica je súčasťou Obecného domu a vyhovuje.

Kapacita cintorína vyhovuje. Dom rozlúčky má kapacitu 100 miest a jedno CHZDS - vyhovuje.

2.7.4 Turizmus a rekreácia

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č. 5 – Hornádska kotlina regionálneho významu. Chotár je vhodný pre krátkodobý cestovný ruch prevažne letného využitia na báze cykloturistiky, mototuristiky a vlastivedy. Turistický význam obce nie je dostatočný. Tomu zodpovedá aj krytie štruktúrou a kapacitou lôžok, stoličiek a ostatného turistického vybavenia.

Denná rekreácia občanov sa uskutočňuje na športovo-rekreačných plochách v obci – futbalové a tenisové ihrisko a prechádzky okolo obce. Koncom týždňová rekreácia sa uskutočňuje v širšom priestore Košického kraja.

Priemerná denná návštevnosť je v lete/zime 20/0 osôb.

Návrh

Z uvedeného vyplýva disponibilita obce a jej k.ú. pre industriálny turizmus.

Kapacity CR sa oproti stavu nebudú zásadne meniť. Predpokladáme nárast pasantskej návštevnosti v priemere na 50 osôb.

2.7.5 Ekonomické aktivity

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce a jej záujmového územia. Rozvoj ekonomiky obce bude vychádza z potýchto prognóz:

- v lesnom hospodárstve a poľnohospodárstve uvažovať so stabilizáciou výroby,
- rozvinúť drobnú remeselnú výrobu vo vlastnej obci na báze doplnkovej výroby a služieb,
- priemysel. výrobu, energetiku a logistiku ponechať v jestv. areáloch,
- plánovanú priemyselnú výrobu a logistiku rozvinúť v GLIP.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Navrhovaná hranica zastavaného územia obce podľa § 139a Stav. zákona je odvodená od hranice súčasne zastavaného územia k 1.1.1990 a je rozšírená o jestvujúce a navrhované plochy bývania, športu, občianskeho vybavenia, dopravy a infraštruktúry.

V obci je rozšírená severne – okraj navrhovaných RD a cintorína; východne – okraj navrhovaných RD, plochy športu a jestv. HD a z juhu a západu – okraj navrhovaných RD.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1 Ochranné pásma

- ČOV USSK Sokoľany – 200 m od okraja areálu,
- obecná ČOV – 50 m od oplotenia,
- USSK – širšie (zasahuje celé k.ú.),
- USSK – užšie (zasahuje celé k.ú.),
- NKP – 10 m po obvode budovy, či objektu,
- rýchlostné cesty R4 a R2 – 100 od osi priľahlého jazdného pásu cesty,
- cesta I. triedy – 50 m od osi vozovky mimo obce ohraničenej dopravnou značkou označujúcou jej začiatok a koniec,
- cesta III. triedy – 20 m od osi vozovky mimo obce ohraničenej dopravnou značkou označujúcou jej začiatok a koniec,
- miestne komunikácie I. a II. triedy - 15 metrov od osi vozovky; mimo zastavané územie

a územie určené k súvislému zastavaniu - 20 m od osi vozovky,
- pri celoštátnej dráhe a pri regionálnej dráhe - 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od hranice obvodu dráhy,
- výškové a technické obmedzenia *letiska Košice* – nad túto výšku je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia bez predchádzajúceho súhlasu DÚ SR (je právnym nástupcom LÚ SR) a týkajú sa:

  Výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. a je stanovené:
  - OP vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 265 m n.m.Bpv,
  - OP kužeľovej plochy (sklon 4 % - 1:25) s výškovým obmedzením 265 – 300 m n.m.Bpv,
  - OP vzletového a približovacieho priestoru (sklon 1,43 % - 1:70) s výškovým obmedzením 233 - 288 m n.m.Bpv,
  - OP prechodových plôch (sklon 12,5 % - 1:8) s výškovým obmedzením 233 - 265 m n.m.Bpv,
  - OP okrskového prehľadového rádiolokátoru SRE s výškovým obmedzením 259 - 297 m n.m.Bpv.

    Poznámka: keďže sa jednotlivé ochranné pásma prelínajú, je záväzná výška stanovená ochranným pásmom s nižšou hodnotou.

  Ďalšie obmedzenia sú stanovené:
  - ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť riešené podzemným káblom),
  - ochranným pásmom proti nebezpečným a klamlivým svetlám (povrchová úprava objektov a zariadení musí byť riešená materiálmi s nereflexnou úpravou; externé osvetlenie objektov, spevnených plôch a komunikácií, reklamných zariadení a pod. musí byť riešené svietidlami, ktorých svetelný lúč je nasmerovaný priamo na osvetľovanú plochu a nemôže spôsobiť oslepenie posádky lietadiel a zároveň rozmiestnením svietidiel nesmie dôjsť k mylnej informácii pre pilotov; zákaz použitia zariadení na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia; zákaz použitia silných svetelných zdrojov),
  - vnútorným ornitologickým ochranným pásmom (vylúčenie vykonávania činností a zriaďovania stavieb a prevádzok, ktoré by mohli zvýšiť výskyt vtáctva v okolí letiska; zákaz zriaďovať poľnohospodárske stavby, skládky, stohy, siláže; režim obrábania pôdy musia užívatelia pozemkov dohodnúť s prevádzkovateľom letiska),
  - vonkajším ornitologickým ochranným pásmom (vylúčenie vykonávania činností a zriaďovania stavieb a prevádzok, ktoré by mohli zvýšiť výskyt vtáctva v okolí letiska; obmedzenie zriaďovania poľnohospodárskych stavieb, napr. hydinární, kravínov, bažatníc, stredísk zberu a spracovania hmotného odpadu, vodných plôch, čistiačiek odpadových vôd a ďalších stavieb s možnosťou vzniku nadmerného výskytu vtáctva),

    Poznámka: DÚ je dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení, ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky,
- cintorín – 50 m od hraníc areálu pohrebiska,
- lesné pozemky – 50 m od okraja pozemku,
- evidovaná archeologická lokalita.

2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb (v zmysle Vodného zákona):
- 5 m široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž drobných vodných tokov a odvodňovacích kanálov (§ 49 ods.2 vodného zákona NR SR č.364/2004 Z.z. a § 17 zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách),
- 10 m pozdĺž vodohospodársky významného vodného toku - Sokoliansky potok,

Verejné vodovody a kanalizácie
- 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm
- 6 m od okraja hlavných prívodných rádov pitnej a úžitkovej vody do USSK.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu elektro energetických zariadení
- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v lesných priesekoch 7 m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu,
- 20 m pri napätí nad 110 kV vrátane od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu plynárenských zariadení

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
- 7 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.)
- 50 m pre plynovody o menovitej svetlosti nad 700 mm,

Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona 656/2004) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť)

- 10 m pri strednotlak. plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4-4 MPa a menovitou svetlosťou do 150 a nad 350 mm

2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie využitia v zmysle príslušných zákonných ustanovení

- územie európskeho významu Natura 2000 - Chránené vtáčie územie SKCHVÚ009 Košická kotlina - celé k.ú. mimo zastavané územie,
- bývanie, zdravotnícke a školské zariadenia – príslušná izofona ekvivalentnej hladiny hluku od letísk, ciest a železníc – 40-60 dB(A) zabezpečujúca akustic. komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z..,
- najkvalitnejšie pôdy podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. - pôdy s kódom BPEJ /skupinou kvality: 4011002/6 a 04050202/5,
- nízke a stredné radónové riziko – izoplocha v rozsahu celého k.ú. a západného okraja,
- ostatná príroda – celé územie leží v 1. st. ochrany podľa Zákona o ochrane prírody.

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami

Obec je zatriedená do IV. kategórie ukrytia obyvateľov v úkrytoch budovaných svojpomocne. Za týmto účelom bola prevedená analýza stavebno-technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov. Samostatná doložka CO v rozsahu ukrytia obyvateľov pred radiačným žiarením bude spracovaná mimo ÚPD po dohode s OÚ – OKR Košice okolie, v súlade s Vyhl. MV SR č. 532/ 2006 Z.z. O podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

Protipožiarna ochrana je spadá pod OHaZZ Košice - okolie. Najbližšie stanice sú v Čani, Košiciach a Šaci. Dobrovoľný hasičský zbor v obci má 16 členov.

MOS SR nemá v k. ú. obce požiadavky na ÚPD.

Ochrana pred povodňami je riešená zástavbou mimo inundované územia. Pozdĺž potokov je nevyhnutné zachovať ochranný pás pre obnovenie a doplnenie brehovej vegetácie. V prípade záujmu o výstavby v blízkosti tokov je potrebné dokladovať hladinu Q100 ročnej veľkej vody dotknutého toku a následne zástavbu umiestniť mimo inundačné územie.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Z hľadiska územnej ochrany prírody do k.ú.zasahuje územie európskeho významu Natura 2000 Chránené vtáčie územie Košická kotlina SKCHVÚ009, vyhlásené Vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 22/2008 Z. z.

Chránené vtáčie územie Košická kotlina sa vyhlasuje na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sokola rároha, sovy dlhochvostej, ďatľa hnedkavého, bociana bieleho, prepelice poľnej, orla kráľovského a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. Haniský les. Výbežok rozsiahlejšieho lesného komplexu. Do značnej miery prirodzené, prevažne dubové lesy sú lokálne znehodnotené výskytom agáta, najmä v okrajových lemových spoločenstvách. V podraste sa vyskytujú fragmenty pôvodných spoločenstiev.

2. Konopiská. Pramenná oblasť Sokolianskeho potoka. Zmes výsadieb nepôvodných euroamerických topoľov s prevahou prirodzene sa vyskytujúcich drevín ako vŕba krehká, jelša

lepkavá, jaseň štíhly, javor mliečny, brest, a krovín. Na zarastajúcich plochách lúk sa vyskytujú prevažne vysokobylinné spoločenstvá, lokálne aj fragmenty slatinných nízkobylinných spoločenstiev.

3. Senianske. Prevažne zazemnené odkalisko, lokálne s prechodnou vodnou hladinou, na východnom okraji ohraničené upraveným korytom Sokolianskeho potoka. Lokálne, na západnom okraji aj vo väčšom rozsahu s dobre vyvinutými porastmi lokálne charakteru lužného lesa.

4. Prítok Sokolianskeho potoka. Ľavostranný prítok v plytkom údolí so sútokom mimo katastra, s prirodzenými prevažne druhotnými vlhkomilnými spoločenstvami. V hornej časti toku je zachovalá plocha prameniska s prirodzenou vegetáciou.

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR nezasahuje do územia katastra žiaden prvok nadregionálneho významu. Podľa Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET nezasahuje do územia žiaden prvok. V zmysle regionálneho ÚSES východnou časťou územia prebieha regionálny biokoridor. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia a dlhodobého poznania územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestneho biocentra majú plochy lokalít 1. a 2. časť plochy 3. a plocha 4. majú funkciu miestnych biokoridorov, funkciu interakčného prvku má plocha odkaliska v EVS č. 3.

Územie katastra obce Sokoľany môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien, nakoľko ide o relatívne malý výsek krajiny v rámci širšieho segmentu mimo katastra a zásahy plánované v ňom prakticky ani nedovoľujú výraznejšie zmeny pre zlepšenie ekologickej stability. Oráčinová časť je nedostatočne rozčlenená jestvujúcimi štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene, no vzhľadom k tomu, že celá západná časť oráčin je navrhovaná na vybudovanie priemyselného parku, prekladiska a terminálu kombinovanej prepravy a vo východnej časti je plánovaná výstavba nových komunikácií, sa nenavrhuje jej rozčlenenie. Výsadbu drevinových pásov navrhujeme okolo plánovaných ciest a na obvode plánovaných areálov, aby došlo minimálne k utlmeniu negatívnych vplyvov (hlučnosť, prašnosť, znečistenie ovzdušia) a k izolácii obce od týchto štruktúr. Jestvujúce pasienky sú len minimálneho rozsahu. Sú prevažne druhotné, v nedostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako nedostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, vo veľkej časti katastra nie je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci treba spracovať samostatný generel. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelne, bez potrebného odborného zázemia. Vzhľadom na bezprostrednú blízkosť hospodárskeho dvora treba hlavnú pozornosť venovať návrhu a realizácii izolačnej zelene okolo a v areáli tohto objektu. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných inváznych druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Dopravný systém obce

Širšie dopravné vzťahy

Zastavaným územím obce Sokoľany vedie trasa cesty III/3318, ktorá sa na nadradenú cestnú sieť napája sieťou ciest III. triedy:

- východne sa cestou III/3317 so smerom Ludvíkov Dvor – Haniska napája na rýchlostnú cestu R2, ktorá je radená do siete ciest medzinárodného európskeho významu s označením E50 v trase Bratislava-Košice-Michalovce-štátna hranica SR/UA a je zaradená do siete transeurópskych magistrál „TEM“ úsek TEM 4,
- súbežne s trasou R2 je pripravovaná trasa východného obchvatu mesta Košice v kategórii rýchlostnej cesty R2, R4 v úseku Košice-Šaca – Košické Oľšany . Trasa cesty R2-R4 je v Šaci navrhovaná napojiť na I/16, R2 mimoúrovňovou križovatkou, ďalšie mimoúrovňové napojenie R2 je pri USSK na cestu III/3317 a na I/17 južne od MČ Šebastovce. Na východný obchvat mesta Košice R2,R4 je vydané právoplatné územné rozhodnutie. Dostavbou východného

obchvatu mesta Košice, ktorý bude tvorená rýchlostnou cestou R2,R4, sieť rýchlostných ciest s napojením na diaľnicu D1 - úseku Budimír – Bidovce je v dobe spracovávania ÚPN - O v príprava a čiastočne výstavbe,

- východne sú Sokoľany cez obec Haniska cestou III/3343 nadjazdom ponad rýchlostnú cestu R4 napojená na cestu I/17 Košice-Milhosť-štátna hranica SR/MR. Cesta I/17 je radená do kategórie ciest vedľajšieho európskeho významu s označením E 71.

V prípade rozvoja priemyselného územia (Glip) južne od areálu USSK, je predpoklad zmeny intenzity dopravnej situácie na cestách III. triedy. Podmienkou pre rozvoj priemyslu v dotknutom záujmovom území Bočiar, ktorý je v priamom dotyku so zastavaným územím obce Sokoľany je potrebné dopravné napojenie územia ciest III. triedy na nadradenú dopravnú infraštruktúru rýchlostných ciest R4 a R2.

Sieť rýchlostných ciest a ciest III. triedy v dotyku s riešeným územím obce Sokoľany

Na cestách III. tr. riešeného územia nie sú známe údaje z Celoštátneho dopravného sčítania spracovaného v rokoch 2010 a 2015. Pri aktualizovanom sčítaní dopravy v roku 2020 navrhujeme určiť stanovištia sčítania dopravy aj na ceste III/3318. Rýchlostná cesta R4 je v dotyku so zástavbou obce Sokoľany vedená v záreze, čím nedochádza ku ovplyvňovaniu obytného územia obce hlukom od automobilovej dopravy z R4.

Kartogram celoštátneho dopravného sčítania z roku 2015

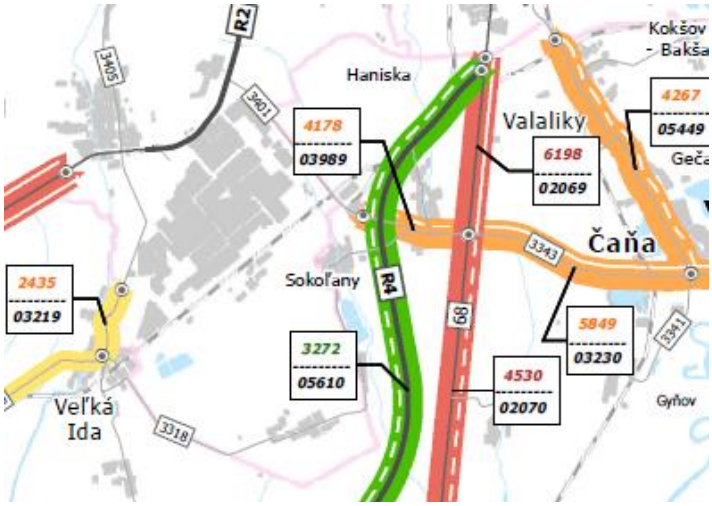

Železničná doprava

V severnej polohe od obce je terminál kombinovanej dopravy Interport s prihľahlými železničnými traťami:

- železničná širokorozchodná trať štátna hranica s UR – Maťovce – Hniska pri Košiciach je jednokoľajová a elektrifikovaná. Trať je využívaná len na nákladnú dopravu a to v rozhodujúcej miere pre dovoz surovín zo štátov SNŠ. Jej výhľadové vyššie využitie pre vývoz tovarov sa dá predpokladať ako dôsledok rozvoja voľného colného pásma v lokalite Bočiar a Interportu. Na trati je potrebná modernizácia zabezpečovacieho zariadenia,
- železničná trať č.160 štátna hranica s UR – Čierna nad Tisou – Košice – Žilina tvorí západovýchodnú dopravnú os košického kraja s celoštátnym a medzinárodným významom. Je súčasťou európskeho koridoru č.V(C-E 40) a je zaradená do dohody AGTC a AGC. Z nej je zavlečkovaný USSK a niektoré areály výrobno – skladovej zóny východne od neho.

V polohe južne od terminálu Interportu je pripravovaný verejný terminál kombinovanej dopravy Železníc SR a projekt medzinárodného logistického centra. Pre potreby logistického centra (Glip) je vymedzená plocha v rozsahu cca 130 ha – západne od obce vo väzba na železničnú trať normálneho a širokého rozchodu.

Tieto pripravované zámery podstatne ovplyvnia dopravnú situáciu na existujúcej sieti ciest III. triedy. Z toto dôvodu podmienkou pre realizáciu zámeru je výstavba dopravného napojenia areálu Glip mimoúrovňovou križovatkou na rýchlostnú cestu R4 a výstavba východného obchvatu mesta Košice R2,R4 s mimoúrovňovými križovatkami pri USSK.

Letecká doprava

Severne od katastrálneho územia obce je medzinárodné letisko Košice, ktorého moderný energetický systém, svetelné zabezpečenie, monitorovacie a navigačné systémy ho zaraďujú do II. kategórie ICAO, ako verejné letisko s medzinárodným významom. Obmedzujúce vzletové a pristávacie roviny letiska sú vyznačené v grafickej časti.

Východne od HD na rozhraní k.ú. je lokalizované letisko Haniska pre poľnohospodárske účely bez vymedzenia OP.

Komunikačná sieť obce

Zastavaným územím obce Sokoľany vedie cesta III/3318, ktorá sa pri obci Haniska napája na cestu III/3401, ktorá sa vo východnej polohe napája na cestu I/17 a v západnej polohe pri Ludvikovom Dvore na rýchlostnú cestu R2. Tieto dve križovatky cesty III. triedy s cestami I. triedy sú zrealizované úrovňové:

- križovatka III/3401 s R2 pri Ludvikovom Dvore v čase špičkovej intenzity dopravy na R2 znemožňuje výjazd kamiónovej dopravy zo zadných brán areálu USSK. Pre bezkolízne riešenie tohto dopravného napojenia NDS a.s. projekčne pripravuje návrh prestavby existujúcich úrovňových križovatiek na R2 a výstavbu východného obchvatu mesta Košice s riešením mimoúrovňových križovatiek pri Ludvíkovom dvore
- križovatka III/3401 s I/17 a cestou III. triedy do smeru Čaňa bola prestavaná na kruhovú, čím bol vyriešený nehodový úsek úrovňovej priesečnej križovatky na tejto ceste.

Cesta III/3401 Ludvíkov Dvor – Haniska dopravne sprístupňuje jednotlivé areály USSK. Cesta je vybudovaná kategórie C 9,5/60. Pozdĺž cesty parkujú kamióny, čakajúce na odbavenie pred vstupnými bránami. Vozidlá vytvárajú súvislú kolónu bez možnosti zaradenia sa vozidiel predbiehajúcich kolónu. Na ceste III/3401 je jednostranne postavená ČS PHM MOGUL, a obojstranne sú pri ČS zrealizované autobusové zastávky SAD.

Cesta III/3318 prechádzajúca obcou Sokoľany a obcou Bočiar sa napája cez obec Veľká Ida na cestu I/16 v Mestskej časti Košice - Šaca. Cesta je vedená popri suchej halde USSK, úrovňovo križuje železničnú trať č.160 Košice – Zvolen a prechádza cez zastavané územie obce V. Ida.

Na cestách III. triedy nie sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2015. Pri spracovávaní prieskumu na komunikačnej sieti v obci bola zistená značná intenzita dopravy s častým prejazdom kamiónovej dopravy.

Cesta III/3318 prechádzajúca obcou Sokoľany v zastavanom území plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3, ktorá je v zastavanom území vybudovaná kategórie MZ 7,5/50 a v extraviláne kategórie C 7,5/60. Pozdĺž cesty je v obci jednostranne vedený peší chodník, ktorý je v starej časti zástavby vybudovaný ako asfaltový a od kostola do smeru Bočiar je vybudovaný ako dláždený. Po opačnej strane vozovky ako je chodník je v líniovom páse zelene vybudovaný otvorený odvodňovací rigol.

Sieť ostatných miestnych komunikácií je vybudovaný v smere sever-juh so slepým ukončením ulíc, ktoré prechádzajú do ciest poľného charakteru. Cesty sú vybudované s premenlivou nedostatočnou šírkou vozovky cca 4,0 m, so zbytkovým štrkovo-asfaltovým povrchom v zlom technickom stave. V zmysle STN 73 6110 radíme obslužné a prístupové komunikácie do funkčnej triedy C3, kategórie MO 5/40 (red. MO 6,5/40). Niektoré cesty majú charakter jednosmerných ciest so šírkou vozovky cca 3,0 m. Tieto cesty radíme do funkčnej triedy C3 kategórie MOK 3,75/30 – ide o jednopruhové obojsmerné komunikácie s krajnicami s obmedzením do 100 m. Pozdĺž ciest nie sú vybudované pešie chodníky. Šírka uličného priestoru umožňuje rozšírenie ciest podľa STN 73 6110.

Návrh

- cesta III/3318 – vedená centrom zastavaného územia obce Sokoľany bude aj v návrhovom období plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3, bude kapacitne vyhovovať jej kategória MZ 7,5/50 - šírka vozovky komunikácie 6,5 m s 2 jazdnými pruhmi 3,25 m a obojstranným bezpečnostným pásom oproti pevnej prekážke šírky 0,5 m,
- na všetkých zastávkach PAD na ceste III. triedy navrhujeme zrealizovať samostatné zastavovacie pruhy s čakacími a nástupnými priestormi pre cestujúcich,
- návrh ÚPN bude aj v návrhovom období rešpektované cestné ochranné pásmo v extraviláne pre cestu III. triedy obojstranne 20 m od osi cesty
- navrhujeme prestavať nevyhovujúcu križovatku cesty III. triedy, s malým smerovým oblúkom na ceste III. triedy, pri objekte Slovenskej pošte (6) a objekte MŠ (5) na malú kruhovú križovatku,
- v križovatkách miestnych obslužných komunikácií s cestou III. triedy navrhujeme oplotenia pozemkov rodinných domov navrhovať tak, aby boli zabezpečené dĺžky rozhľadových polí v zmysle STN 73 6110 a 73 6102,
- pozdĺž zbernej komunikácie B3 navrhujeme zrealizovať obojstranne chodník pre peších min. šírky 1,5 m, nakoľko šírka uličného priestoru umožňuje výstavu obojstranného chodníka, pre bezkolízne oddelenie pešej od automobilovej dopravy,
- existujúci jednostranný dláždený chodník zrealizovaný pozdĺž cesty III. triedy nie je stavebne naviazaný na vozovku komunikácie a dochádza k deformáciám chodníka je potrebná rekonštrukcia priestoru medzi chodníkom a vozovkou cesty,
- ostatné miestne komunikácie majú charakter obslužných komunikácií, ktoré radíme do funkčnej triedy C3, ktoré navrhujeme postupne prestavať na kategóriu MO 6,0/40 s min. jednostranným chodníkom šírky min. 1,5 m – šírky uličných priestorov sú vo väčšine šírky cca 10,0m, čo umožňuje navrhovanú prestavbu realizovať,
- miestne komunikácie, navrhujeme prestavať na kategóriu MO 6/40 sú v zmysle STN 73 6110 oprava O1– komunikácie so šírkou jazdných pruhov 2,5 m s celkovou šírkou vozovky 5,0 m a obojstranným bezpečnostným pásom oproti pevnej prekážke 0,50 m,
- v lokalite navrhovanej a existujúcej zástavby a prestavby rodinných domov rómskej osady navrhujeme realizovať komunikácie kategórie MO 4/30, čo je odvodenou kategóriou v zmysle STN 73 6110 - MO 3,75/30 - ide o jednopruhové komunikácie s obojsmernou premávkou a výhybňami. Navrhujeme šírku vozovky 3,0m pre bezpečný prejazd vozidiel bezpečnostných zložiek. Na komunikáciách navrhujeme zrealizovať min. po 100 m výhybne,
- v nových lokalitách zástavby rodinných domov navrhujeme budovať pre sprístupnenie riešených území komunikácie radené do funkčnej triedy C3 kategórie MO 6,0/40, so šírkou uličného priestoru min. 10,0 m pre vybudovať min. jednostranných chodníkov šírky min. 2,0 m a jednostranného líniového pásu zelene pre vedenie podzemných inžinierskych sietí a verejného osvetlenia,
- slepo ukončené ulice miestnych komunikácií, ktoré sú dlhšie ako 100 m navrhujeme ukončiť obratiskom.

Pešia a cyklistická doprava

V obci je jednostranne vybudovaný peší chodník pozdĺž zbernej komunikácie. Chodník je čiastočne vybudovaný s asfaltovým povrchom nepostačujúcej šírky cca 1,0 m. V ostatnej časti zástavby v úseku od kostola po koniec obce v smere na Bočiar je dláždený chodník šírky 1,5 m. Od vozovky zbernej komunikácie sú chodníky oddelené líniovým pásom zelene.

V severnej polohe obce pri rómskej osade je zrealizovaný most pre peších vedúci cez vodný tok. Samostatné cyklistické chodníky v obci nie sú vybudované.

Návrh

- pozdĺž cesty III/3318 navrhujeme v celom úseku zastav. územia obce i mimo v smere Haniska a Bočiar dobudovať obojstranne chodníky pre peších, min. šírky 1,5 m, v zmysle STN 73 6110,
- existujúce a navrhované lokality bývania navrhujeme prepojiť systémom peších ťahov bezkolízne s plochami aktivít sústredenej občianskej vybavenosti, plochami športu a oddychu a zastávkami hromadnej dopravy,
- navrhujeme zrealizovať chodníky pre peších pozdĺž vodného toku Sokoliansky potok z rómskej IBV, k zastávkam SAD v obci a k navrhovanej zastávke SAD na ceste III/3401.

Statická doprava

V obci sú vybudované tieto spevnené plochy, ktoré sú využívané na parkovanie a odstavovanie vozidiel:

- pri objekte Doškoľovacieho strediska 10 státí
- parkovanie na rozšírenej ploche pri objekte potravín cca 3 státia
- pri kostole rozšírená spevnená plocha cca 5 státí
- pri futbalovom ihrisku cca 10 státí.

Iné parkovacie a garážové státia v obci nie sú vybudované na parkovanie sa využívajú miestne komunikácie a pridružený uličný priestor.

Pociťovaný nedostatok statickej dopravy je v centre obce pri kostole a pošte v križovatke miestnej komunikácie s cestou III. triedy s malým polomerom smerového oblúka.

Pozdĺž miestnych obslužných ciest nepostačujúcich šírok vozovky parkujú vozidlá pozdĺžne a bránia cestnej premávke.

Garážové státia v rodinnej zástavbe sa budujú individuálne podľa potreby na vlastných pozemkoch.

Návrh

Potreba kapacít pre potreby existujúcej občianskej vybavenosti je zostavená v tabuľke s použitím redukčných koeficientov „k“ – ide o súčinitele vplyvu stupňa automobilizácie, veľkosti obce ako aj vplyvu deľby dopravnej práce:

vybavenosť	*účelová jednotka*	*1. park.m. /účelová jednotka*	*návrh park.stojísk*
01 RK kostol .	návštevníci	4 návšt./1 st.	návrh 10 stojísk
04,05 ZŠ, MŠ centrum obč. vybavenosti			návrh 15 stojísk
08 Obecný úrad, kult. stredisko	stoličky	4 stol/1 státie	exist. 23 stojísk
			návrh 16 stojísk
07 potraviny, služby	m^2 čistá úž pl.	20 m^2/1 státie	exist. 5 stojísk
14 predajňa potravín	m^2 čistá úž pl.	20 m^2/1 státie	návrh 9 stojísk
15 admin, ubytov.	m^2 čistá adm.pl.	25 m^2/1 státie	exist. 5 stojísk
			návrh 14 stojísk
16 bar	stoličky	4 stol/1 státie	návrh 5 stojísk
10,11,9,Fut ihrisko, športový areál	návšt	4 návšt./1státie	exist 10 stojísk
			návrh 15 stojísk
12 cintorín	m^2	500 m^2/1 stojisko	10 stojísk

Navrhujeme parkovisko s počtom 26 stojísk pre potreby navrhovaných plôch športu a oddychu vo východnej polohe obce.

Pri návrhu nových objektov občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov požadujeme zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110/Z2 na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách.

Pre potreby obyvateľov bývajúcich v rodinnej zástavbe nie sú navrhované parkovacie a odstavné stojiská; tie sú stavané na pozemkoch rodinných domov. V zmysle STN 73 6110/Z2 je potrebné zabezpečiť na každom pozemku pre rodinný dom 2 státia.

Osobná hromadná doprava

Obec Sokoľany je na sieť autobusovej a železničnej hromadnej dopravy napojená dvoma prímestskými linkami PAD:

počet spojov tam/späť

802420 so smerom Košice – Haniska – Bočiar 15/18
802418 so smerom Košice/Košice,USS-Bočiar-Belža-Seňa-Kechnec-Milhosť 1/0

Za priemerný pracovný deň je obec obsluhovaná 34 spojmi v oboch smeroch. Zastávky sú v obci zrealizované na zbernej komunikácii ceste III/3318 pri moste cez Sokoliansky potok a pri rodinnej zástavbe s označením č.d. 167. Zastávky nemajú zrealizované samostatné zastavovacie pruhy mimo vozovku cesty III. triedy a na zastávke č.d.167 majú jednostranne osadený prístrešok a peší priestor pre cestujúcich

Návrh

- situovanie zastávok autobusových zastávok PAD je vyhovujúce aj pre návrhové obdobie, nakoľko pešia dostupnosť na zastávky nepresahuje vzdialenosť 500 m, čo je v súlade s STN 73 6110,
- na ceste III/3318 navrhujeme zrealizovať na všetkých autobusových zastávkach samostatné zaraďovacie pruhy – zálivy – v zmysle technických parametrov STN 73 6425,
- autobusové zastávky navrhujeme zrealizovať tak, aby pešie prechody na ceste boli vyznačené za zastávky PAD, aby bol zabezpečený bezpečný prechod pre peších cestou III/3318,
- všetky zastávky navrhujeme vybaviť spevnenými čakacími priestormi pre cestujúcich s bezbariérovou úpravou a prvkami pre imobilných a na zastávkach navrhujeme obojstranne osadiť prístrešky pre cestujúcich,
- na ceste III/3401 navrhujeme zriadiť zastávku PAD pre skrátenie dostupnej vzdialenosť obce na verejnou hromadnou dopravou s väčšou ponukou spojov PAD.

Ochranné pásma a hluk od cestnej, železničnej a leteckej dopravy

Ochranné pásma od cestnej a železničnej dopravy:

- jestv. a pripravovaná rýchlostná cesta R4 a R2 – 100 od osi priľahlého jazdného pásu cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,
- cesty III. triedy – 20 m od osi vozovky mimo zastavané územie,
- miestne komunikácie I. a II. triedy - 15 metrov od osi vozovky,
- pri celoštátnej dráhe a pri regionálnej dráhe - 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od hranice obvodu dráhy.

Letisko Košice - výškové a technické obmedzenia sú stanovené rozhodnutím Leteckého úradu (právny predchodca Dopravného úradu) zn. 313-477-OP/2001-2116 z r.2001 a týkajú sa: viď kap. 2.9.

Poznámka: DÚ je dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení, ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky.

Je potrebný súhlas DÚ pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť vyššie popísané ochranné pásma Letiska Košice,
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a) leteckého zákona),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písmeno c) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d) leteckého zákona).

Letisko Haniska - výškové a technické obmedzenia nie sú DÚ stanovené.

Nové vedenia VN v OP letiska sú navrhované zemným káblom a TS formou kioskov. Nová zástavba je max 2NP + podkrovie, čo bude predstavovať max. výšku 219 m n.m.

Východiskovým podkladom pre výpočet hluku je intenzita dopravy zo sčítania dopravy. Na ceste III. triedy nebolo prevedené sčítanie dopravy, nie je teda možné vyhodnotiť vplyv hluku od automobilovej dopravy na životné prostredie. Je však predpoklad, že intenzita dopravy je nízka vzhľadom na miestny pohyb vozidiel a najvyššia prípustná hluková hladina pozdĺž základnej komunikač. siete nepresiahne hodnotu 40 - 60 dB(A), ktorá stanovená Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z..

To isté sa týka ciest R4 a R2, na ktorých navrhujeme v dotyku s obcou realizáciu akustických clon. Hladina hluku pozdĺž nich nepresiahne hodnotu 40 - 60 dB(A), ktorá stanovená Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z..

Hluk zo železničnej dopravy nebol vypočítaný, nakoľko nie sú v jej blízosti chránené územia. Hlavne vo večerných hodínách prekládka železnej rudy a manipulácia s vagónmi ruší obyvateľov.

Hluk z Letiska Košice je prevzaný z Hlukovej štúdie dopadov na okolité územie. Z nej vyplýva, že celé k.ú. zasahuje izofona 40 dB(A) a izofona 60 dB(A) väčšiu časť k.ú. a SZ zastavanú časť obce. V prípade predĺženia vzletovej dráhy, alebo vybudovania paralelnej dráhy sa hluková situácia obce zhorší.

2.12.2 Energetika a telekomunikácie

A. Energetika a energetické zariadenia

Katastrálnym územím obce Sokoľany a jej okolia prechádzajú nasledovné vysokonapäťové vonkajšie vedenia:

-110 kV vedenie č. 6799.2 Lemešany – USSK,
-110 kV vedenie č. 6874.1 ES Haniska – USSK,
-110 kV vedenie č. 6843 ES Haniska – Kechnec,
-22 kV vedenie č. 523/ 522 ES Haniska – Magnezitka Bočiar,
-22 kV vedenie č. 311 ES Haniska – Magnezitka Bočiar,
-22 kV vedenie č. 283/ 343 ES Haniska – DPMK,
-22 kV skupinová prípojka Veľká Ida – SPP,
-22 kV skupinová prípojka do obce,
-22 kV prípojka do ŠM Sokoľany,
-22 kV prípojka do PD Haniska.

Obec

Obec je napojená na vonkajšie 22 kV vedenie č. 311, vyvedené zo 110/ 22 kV ES Haniska s možnosťou zásobovania aj z ES Budulov.

Distribúciu elektriny v obci zabezpečujú 3 trafostanice napájané vonkajšími 22 kV prípojkami.

Údaje o trafostaniciach:

označenie	*miesto - názov*	*typ*	*výkon*	*zaťaženie*
TS1	pri moste	betón C 22 - 2b	160 kVA	86 %
TS2	pri OcÚ	stožiarová	250 kVA	81 %
TS4	Pri ČOV	stožiarová	160 kVA	70 %
		Spolu	670 kVA	
TS3	pri HD	mrežová	160 kVA	

Posúdenie primeranosti výkonu trafostaníc pre obec

Primeranosť vybavenosti obce trasformačným výkonom určuje podiel celkového inštalovaného výkonu na jeden dom.

Celkový počet domov v obci je 258 a podiel 410:258 = 2.6 kVA/ dom.

Elektrizačná smernica č. 2/ 82 koncernu SEZ určuje pre plynofikované obce primeraný podielový výkon na strane DTS 1,5 kVA/ dom.

Porovnanie podielových výkonov ukazuje, že terajšia vybavenosť obce transformačným výkonom je postačujúca, o čom svedčia aj údaje o zaťažení jednotlivých trafostaníc.

Stav rozvodnej siete v obci

Rozvody NN v obci sú vonkajšie na betónových stĺpoch. Vodiče, vyvedené z trafostaníc, sú realizované z lán AlFe prierezov 70, 50 mm^2, vedľajšie odbočky 35 mm^2. Technický stav rozvodov je dobrý. V obci bola v roku 1976 vykonaná celková rekonštrukcia TS a NN vedenia. V roku 1991 bola realizovaná rekonštrukcia VN vedenia a v roku 1993 bolo vykonané rozšírenie NN rozvodov. Ďalšia rekonštrukcia NN vedenia bola realizovaná v roku 1995. Výmena holých domových prípojok za skratovo bezpečnejšie kábelové bola vykonaná v roku 2002 vrátane čiastočných opráv NN vedenia.

Elektrický stav siete je v norme. Umiestnenie TS1 v strede obce umožnilo lúčovité vývody do 500 m. Úbytky napätia na koncoch vývodov sú v prípustných medziach. Straty elektriny neprekračujú štatisticky prípustné množstvá.

Výpadky prúdu sa nevyskytujú. Sieť dodáva elektrinu nepretržite v potrebnom množstve a v normovom napätí.

Doterajší vývoj odberov v obci OM – odberné miesto

Rok	Tarifa	Odber kWh	z toho VT	z toho NT	počet OM	kWh/ OM
2005	MOO	656 219	633 899	22 320	255	2 573
2005	MOP	177 602	159 607	17 995	14	12 685
2005		833 821	793 506	40 315	269	
2006	MOO	658 709	635 697	23 012	251	2 624
2006	MOP	161 214	142 629	18 585	15	10 748
2006		819 923	778 326	41 597	266	
2007	MOO	675 234	653 490	21 744	255	2 643
2007	MOP	148 404	128 337	20 067	15	9 894
2007		823 638	781 827	41 811	270	

Zostavený prehľad vykazuje ustálenosť maloodberov obyvateľstva – MOO, ako v celkovom množstve, tak v priemernom ukazovateli na jedno odberné miesto – kWh/ OM. Obec je plynofikovaná a elektrina sa využíva na svetlo a domáce elektrospotrebiče. Odber NT je len pre elektrické bojlery.

Maloodbery občianskej vybavenosti, obchodov a podnikateľov – MOP majú mierne klesajúcu tendenciu.

Nárast odberov elektrickej energie nastane až v budúcnosti výstavbou nových domov a teda prírastkom nových odberateľov podľa návrhu územného plánu obce.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce je svietidlami výložníkového typu s výbojkovými žiarovkami. Upevnenie svietidiel je na stĺpoch elektr.rozvodnej siete NN, vrátane napájacieho vedenia.

Počet svietidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je dostatočné. Neosvetlených kritických miest v obci niet. Ovládanie osvetlenia je centrálne svetelným spínačom.

Záujmové územie obce

Zásobovanie elektrickou energiou má USSK zabezpečené vlastnou elektrostanicou 400/110/6 kV umiestnenou mimo katastrálneho územia obce. Primárne vývody 110 kV z elektrostanice sú vedené v podzemných betónových elektro rozvodoch ku všetkým murovaným trafostaniciam 110/6/0,4 kV rozmiestnených na celom území areálu. Sekundárne rozvody NN z trafostaníc sú vedené káblami v zemi alebo po káblových mostoch ku každej budove, či odbernému miestu.

Podobne sú vedené aj silové vývody do prevádzok paralelne s primárnym v elektro rozvodoch ku každému odbernému miestu.

Zásobovanie elektrinou podnikateľských aktivít na ploche medzi plotom USSK a cestou do Hanisky je zabezpečené odbočkami a prípojkami zo sekundárnej siete NN areálu USSK. Na ploche pripravovaného „Industrial parku – Košice Šaca“ je plánovaná trafostanica napojená na 22 kV vedenie č. 344 na druhej strane cesty.

Do GLIP-u je plánované inštalovanie nových TS, dimenzovaných podľa potreby.

Návrh

Územný plán rieši rozvoj obce k roku 2030 výstavbou 107 nových rodinných domov.

Podľa vyššie uvedenej elektrizačnej smernice č. 2/82 SEZ pribudne na trafostanice v obci nová záťaž: 108 x 1,5 = 162 kVA + 50 kVA pre občianske vybavenie.

V súlade so stanoviskom VSD navrhujeme zrušiť VN prípojky a TS1 a TS2 a nahradiť ich novými - TS1 a TS2 výkonu 2 x 250 kVA s novými VN kabelovými prípojkami, zemnými(požiadavka DÚ SR). Ďalej navrhujeme v ťažisku budúceho odberu vybudovať novú TS5 výkonu 160 kVA s kabelovou VN prípojkou zemnou.

Všetky jestv. a odčlenené časti navrhujeme na zachovanie. Systém bude vyhovovať i perspektívne..

B. Zásobovanie plynom

Katastrálnym územím Sokolian sú vedené nasledovné vysokotlaké a stredotlaké plynovody:

- VTL plynovod 2 x DN 700 PN 4,2 MPa - odbočka MŠP do RS Haniska pri Košiciach,

- VTL plynovod DN 300 PN 4,2 MPa - odbočka MŠP do podniku USSK,
- VTL plynovod NN 100 PN 4,2 MPa - prípojka od DN 300 do HD-PD Haniska,
- STL plynovod DN 200 PN 0,3 MPa - vývod z RS Haniska do podniku USSK,
- STL plynovod DN 100 PN 0,3 MPa - odbočka od DN 200 do Sokolian.

Plynovody sú zakreslené vo výkrese širších vzťahov ÚPN-O, vrátane ochranných pásiem, ako vecné bremeno verejnoprospešného objektu na pozemkoch v katastri obce.

Obec - je napojená na STL plynovod DN 200 PN 0,3 MPa stredotlakou prípojkou DN 100 – PN 0,3 MPa dĺžky 550 m cez polia k severnému okraju obce. Začiatok dodávky plynu do obce sa počíta od roku 1985, kedy boli v obci vybudované uličné rozvody plynu a napojení prví odberatelia plynu.

Systém zásobovania

Zásobovanie obce zabezpečuje regulačná stanica plynu s výkonom 1200 m^3/ hod, umiestnená na severnom okraji intravilánu. Stanica redukuje tlakovú hladinu plynu z 0,3 na 0,1 MPa a zabezpečuje prevádzkový tlak na nominálnu úroveň 0,1 MPa. Plyn z regulačnej stanice je vyvedený potrubím DN 150 až do stredu obce s odbočkami do všetkých ulíc. Takto vytvorená rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napájanie odberateľov domovými prípojkami priamo na uličný plynovod. Odber plynu je cez domový regulátor plynu STL/ NTL každého odberateľa.

Napojenosť a odber plynu

Podľa celoštátneho sčítania domov a bytov z roku 2011 bolo v Sokoľanoch 237 obývaných domov, z ktorých plyn zo siete odoberalo 216 domácností a z nich 200 plynom varilo i vykurovalo a 16 plynom len varilo. Okrem domácností plynom sa vykurovalo aj v 8 objektoch občianskej vybavenosti.

Doterajší vývoj spotreby plynu v obci:

Rok	**Obyvateľstvo**			**Občianska vybavenosť**		
	odber (m^3)	počet odberateľov	priemer (m^3/ odberateľa)	odber (m^3)	počet odberateľov	priemer (m^3/ odberateľa)
2001	600 480	216	2 780	72 000	8	9 000
2005	586 800	226	2 596	82 000	10	8 200
2006	583 600	224	2 605	87 000	11	7 909
2007	532 900	225	2 368	68 500	11	6 227

Počet odberateľov v súčasnosti stagnuje, avšak odber plynu klesá, ako v celkovom množstve, tak v priemere na jedného odberateľa. Priemerná ročná spotreba 2368 m^3/ odberateľa, zodpovedá úspornému spôsobu vykurovania 2–3 miestností v RD. Odberatelia šetria plynom v dôsledku jeho zdražovania.

Podobne klesajú odbery v občianskej vybavenosti aj v prevádzkach.

Záujmové územie obce

V zásobovaní plynom na území USSK sa využívajú tieto druhy plynu: zemný naftový, vysokopecný, koksárenský, konvertorový a zmesný. Zemný plyn naftový sa privádza z veľkokapacitnej plynoregulačnej stanice Haniska pri Košiciach potrubím DN 200 pod tlakom 0,3 MPa pozdĺž juhovýchodného plotu do regulačnej stanice umiestnenej za južnou vstupnou bránou odkiaľ sa rozvádza po území podniku - do teplárne a do všetkých plynových kotolní. Ostatné vymenované plyny sa tvoria v prevádzkach, zachytávajú sa v plynojemoch a využívajú sa v technologickom procese.

Podnikateľské subjekty na území medzi cestou do Hanisky a plotom USSK nevyužívajú zemný plyn z plynovodu. Vedľa cesty do Hanisky ide stredotlakový plyn DN 160 PN 0,3 MPa vyvedený z regulačnej stanice Haniska cez katastrálne územie Sokolian do Šace a Ludvíkovho Dvora. Súbežne s ním je vydané ÚR na VTL plynovod do Šace DN 200.

Pre GLIP je plánovaná vlastná RS odpojením z VTL plynovodu do USSK. Jej kapacita sa upresní podľa potrieb.

Návrh

Územný plán rieši rozvoj obce k roku 2030 výstavbou nových 107 rodinných domov.

Pri riešení zásobovanie plynom budúcich nových odberateľov z terajších reálnych ukazovateľov odberov plynu, odrážajúcich konkrétne podmienky v obci, stanovuje sa priemerný ukazovateľ odberu v množstve 2 000 m^3/rok pre rodinné domy.

Prírastok potreby plynu: - obyvatelia 107 x 2 000 = 214 000 m^3/rok,

- OV = 21 000 m^3/rok.

Rozšírenie siete miestnych rozvodov plynu je navrhnuté vo výkrese technickej vybavenosti.
Všetky jestv. a odčlenené časti navrhujeme na zachovanie. Systém bude vyhovovať.

C. Zásobovanie teplom

Obec

Teplo potrebné pri varení, príprave teplej vody a vykurovaní v obci sa zabezpečuje individuálne, ako v rodinných domoch, tak aj v obecných budovách. Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od výkonnosti tepelného zdroja a spôsobu vykurovania. Pri zabezpečovaní čo najpríjemnejšej tepelnej pohody v bytoch a domoch sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania.

Spôsoby vykurovania boli zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 aj v Sokoľanoch s týmito výsledkami:

Počet obývaných domov	227 domov
Ústredné kúrenie lokálne:	
- na pevné palivo	-
- na plyn	186 domov
- elektrické	-
Etážové kúrenie:	
- na pevné palivo	-
- na plyn	9 domov
- ostatné	-
Kachle:	
- na pevné palivo	3 domy
- elektrické	-
- plynové	5 domov
- ostatné	-
Iné vykurovanie	23 domov

V obci prevláda ekologické a efektívne ústredné kúrenie na plyn. Kachle a iné vykurovanie na pevné a iné palivá sa vyskytujú ešte v 26 domoch.

V objektoch: OcÚ, MŠ, ZŠ, pohostinstva a potravín sa využívajú tepelné zdroje na plyn.

Terajšia spotreba palív a tepla v obci:

Spotreba	***Počet bytov***	***Elektr. tis. kWh***	***P-B kg***	***Pevné pal. t***	***Teplo***	
					GJ	***GJ/byt***
Obyvateľstvo						
RD – varenie	24		2		72	3
- varenie, vykurovanie	201		531		15 930	80
- bojler, konvektor	31	17			62	2
- varenie, vykurovanie	3	4		10	155	52
- varenie, vykurovanie	23			46	644	28
Spolu	227	21	533	56	16 863	
Občianska vybavenosť						

Obecný úrad	1	6	8	260
Základná škola	1	3	6	190
Materská škola	1	3	7	220
TJ tribúna, šatne	1	3	5	160
Obchody, živnosti	3	5	15	470
Prevádzky				
Intocas s.r.o.	1		17	510
Agro s.r.o.			9	270
Spola				2 090
Celkom				18 953

Spotreba tepla obyvateľstvom sa pohybuje medzi 28 – 80 GJ/ dom. Najväčšia spotreba tepla je v 201 rodinných domoch s plynovým ústredným kúrením 80 GJ/ dom, ktorá zabezpečuje teplo v rodinnom dome, ale nedosahuje optimum 100 GJ/ dom.

Najmenšia spotreba tepla je v 23 domoch s kachľami, či pecami na pevné palivo 28 GJ/ dom, čo vyhovuje 1 – 2 miestnostiam, ako je na vidieku zvykom.

Spotreba tepla v objektoch občianskej vybavenosti a prevádzok vykurovaných plynom je primeraná veľkosti objektov.

Ukazovatele získané rozborom stavu vykurovania v obci budú využité pri navrhovaní budúceho zásobovania obce palivom a teplom.

Záujmové územie obce

Zásobovanie teplom na území USSK zabezpečuje podniková tepláreň vybudovaná v centrálnej polohe v strede areálu. Distribúcia tepla je nadzemnými potrubnými rozvodmi k jednotlivým objektom na celom areáli. Teplonosným médiom je para a horúca voda, odovzdávané teplo je cez výmenníkové stanice.

Podnikateľské subjekty na území medzi cestou do Hanisky a plotom USSK sú zásobované teplom individuálne- prevažne elektrickým vykurovaním. Do tejto časti existuje prívod tepla do podnikového záhradníctva, ktoré je mimo prevádzku. Plánovaná priemyselná zóna môže riešiť zásobovanie teplom alternatívne z teplovodu USSK alebo vlastnou plynovou kotolňou.

V GLIP-e sa predpoklsdá prírastok tepla 10 tis. GJ/rok na báze zemného plynu.

Návrh

Podľa návrhu územného plánu do roku 2030 pribudne v obci 107 rodinných domov.

Pri stanovení potreby tepla budúcich nových domácností v obci sa vychádza z reálnych ukazovateľov spotreby tepla odrážajúcich konkrétne podmienky v obci získané predtým vykonaným prieskumom a rozborom zásobovania obce teplom pre plynové lokálne ÚK – 54 GJ/ dom.

Prírastok potreby tepla do roku 2030:
pre rodinné domy v počte 107 x 54 GJ/dom = 5 778 GJ/rok.

Realizáciou návrhu územného plánu do roku 2030 vzrastie terajšia spotreba tepla v obci:
z doterajších 18 953 GJ/rok
o prírastok 5 778 GJ/rok
na celkových 24 731 GJ/rok

Celkové zásobovanie teplom v obci a ostatných odčlenených častiach v k.ú. zostane aj v budúcnosti individuálne ako doteraz.

Výhľadovao navrhujeme efektívnejšie spôsoby vykurovania a nové modernejšie zdroje tepla aj na tradičné palivá. Využívať altern. zdroje tepla ako sú bioplyn, tepelné čerpadlá, solárne panely, či veterné generátory elektriny.

Cieľom modernizácie bude znižovanie spotreby palív pri dosahovaní optimálnej pohody v bytoch a domoch v obci ako i v prevádzkach v odčlenených častiach.

D. Telekomunikácie

Obec je súčasťou Regionál. technického centra – Východ Slovak - Telecomu v primárnej oblasti 055 Košice.

Telefónni účastníci sú pripojení na digitálnu automatickú telefónnu ústredňu (DATU) v

Košiciach po prípojnom kábli. DATU KE je kapacitne dimenzovaná na zabezpečenie všetkých požiadaviek na jednotlivé telekomunikačné služby v danom obvode.

Vybavenosť domácností telekomunikačnými zariadeniami v obci Sokoľany bola zisťovaná v rámci celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 s týmito výsledkami:

	rok 2001	***rok 2007 (odhad)***
počet trvalo obývaných bytov	227	240
z toho telefón v byte	189	206
mobilný telefón	38	420
osobný počítač	20	100
OP s internetom	1	50
Oc. Úrad, pošta, obchody, družstvo, firma	8	8

Počet pevných telefónov stagnuje. Značný je rozvoj mobilov, počítačov a internetových pripojení.

Miestna telefónna sieť

Telefónne rozvody v obci sú vedené vzduchom závesnými káblami na drevených podperných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií.

Rozvodná sieť pokrýva celú obec a umožňuje pripojenie každého domu priamo prípojkou. Prípojky závesnými káblami sú prevedené jednotlivo zo stĺpa, alebo viacero zo stĺpa pomocou združovacieho zariadenia PCM.

Uličná sieť závesných káblov a prípojok má previsy a kazia vzhľad obce. Slovak-Telecom plánuje uloženie závesnej káblovej siete do zeme, k čomu budú vyhradené krajnice miestnych komunikácií pod terajšími rozvodmi.

Signály mobilných telefónov pre obec zabezpečujú základňové stanice umiestnené na sever od obce pri areáli plynárni, mimo katastrálne územie obce.

Poštové služby zabezpečuje miestna pošta umiestnená v prenajatých priestoroch predajne potravín.

Rozhlas a televízia

V obci funguje miestny rozhlas s ústredňou v budove Obecného úradu. Rozvody sú vedené do všetkých ulíc.

Vedenie je z vodičov FeZn na betónových stĺpoch elektrickej siete NN, na ktorých sú upevnené aj reproduktory. Rozmiestnenie reproduktorov je vyhovujúce, nie sú vzájomné zázneje. Počuteľnosť v každej ulici je dobrá.

Vysielanie Slovenského rozhlasu je v obci dobre počuteľné v každom vlnovom pásme a na všetkých frekvenciách. Možný je aj príjem komerčných vysielačov.

Signály Slovenskej televízie a ostatných TV sú sprístupnené miestnymi kábelovými rozvodmi. Vyskytujú sa aj individuálne antény. Pribúdajú parabolické antény na digitálny príjem satelitných TV vysielačov.

Návrh

Systém bude vyhovovať i perspektívne.

2.12.3 Vodné toky a vodné hospodárstvo

A. Vodné toky

Katastrálne územie obce Sokoľany leží v základnom povodí potoka Sartoš, ktoré je súčasťou hlavného povodia rieky Hornád.

Riešeným územím preteká vodohospodársky významný tok - Sokoliansky potok, ktorý vzniká v katastri Poľova vo vzdialenosti 4 km na sever od Sokolian. Ústi 10 km od Sokolian do potoka Sartoš, ktorý vteká do Hornádu na území Maďarska.

Potok priteká od Ludvíkovho dvora, cez haniský les, pole, cestu, vedľa plotu železiarní a popod železničné trate k obci. Potok má málo vody, tečie pomaly v prirodzene vymytom koryte, zarastá vodomilnou vegetáciou. Cez obec preteká v rozmernom koryte, upravenom a spevnenom býv. VSŽ ako odľahčovacie koryto na odvedenie povrchových dažďových vôd z územia závodu. Pod obcou je potok preložený tak, aby obtekal skládku kalov, sedimentačnú nádrž a čističku odpadových

vôd ČOV Sokoľany (USSK). Pod ČOV sa potok vracia do pôvodného koryta. Ďalej tečie prírodným korytom až po ústie do potoka Sartoš pri št. hranici s Maďarskom.

Nad obcou, pod USSK je vybudovaný odľahčovací objekt dažďovej kanalizácie USSK zaústený do Sokolianského potoka s rozmerným odľahčovacím korytom, ktorý zaťažuje katastrálne územie obce trvalým bremenom. Koryto je dimenzované na maximálne množstvo dažďových vôd z celého 700 hektárového územia železiarní. V období bez dažďa je rozmerné koryto prázdne a na dne koryta sa rozlieva len slabý tok Sokolianskeho potoka, pritekajúceho do koryta od Pereša. Na dne koryta sú mláky, ktoré zapáchajú.

Odtokové pomery terénu sú priaznivé na odvedenie povrchových vôd z intravilánu obce do potoka až po dolný okraj obce. Tu sú zaústené do preloženého koryta potoka, do ktorého ústi kanalizácia z areálu USSK. Podľa obce má preložené koryto od vyústenia kanalizácie minimálny spád, preto v ňom odpadové vody takmer stoja, zahnívajú a dlhodobo obťažujú obyvateľov zápachom. *Povrchové vody z ďalších areálov priemyselnej zóny sú vsakované do pôdy.*

Podľa Povodňového plánu obce Sokoľany (prijatý VZN č.1/2017) je časť obce v záplavovom území potoka: obe strany Osady (cca 460 obyv.) a 20 domov nižšie od nej na oboch stranách.

Návrh

V prípade akýchkoľvek stavebných zámerov v blízkosti vodných tokov je potrebné zabezpečiť ich adekvátnu protipovodňovú ochranu.

Ďalej:

- ponechať voľný nezastavaný pás pozdĺž oboch brehov Sokolianského potoka 10 m a ostatných vodných tokov 5 m v zmysle § 49 ods.2 zákona NR SR č.364/2004 Z.z.,
- pri úpravách tokov v zastavanom území bude potrebné zosúladiť vodohospodársky účel úpravy (ochrana pred Q_{100}-ročnou vodou) s estetickými a ekologickými požiadavkami;
  Z hľadiska krajinotvorného treba venovať pozornosť príbrežnej zóne, ktorá spolu s vodným tokom má vytvárať pôsobivú zložku zastavaného územia,
- pri úpravách mimo zastavaného územia treba v maximálnej miere zachovávať existujúcu trasu koryta a stabilnú časť priečneho profilu; Trasu toku skracovať len vo výnimočných prípadoch a odstavené meandre nezasypávať a v čo najväčšej miere zachovať pôvodné brehové porasty,
- pre dosiahnutie potrebnej prietokovej kapacity (minimálne na Q_{20}-ročnú vodu) využívať odsunuté hrádze, ktoré nemusia presne kopírovať trasu toku,
- plochy RD na oboch brehoch Sokolianského potoka v severnej časti - v prípade riešenia stavebných objektov v daných lokalitách je nutné situovať tieto objekty v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami mimo záplavové územie; Uvedený vodný tok nemá dostatočnú kapacitu na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}). V prípade realizácie výstavby na uvedených lokalitách zabezpečiť protipovodňovú ochranu stavieb na navrhovaný prietok Q_{100}
- v zastavanom území obce skapacitniť kanalizačný systém na odvod povrchových vôd z areálu USSK mimo povrchového odtoku v koryte Sokolianského potoka a vyústiť ho priamo do sedimentačnej nádrže ČOV Sokoľany (USSK).

B. Zásobovanie pitnou vodou

Sokoľany majú vybudovaný obecný vodovod, ktorý je v majetku a v správe obce. Pitnú vodu odoberá obec z vodovodu USSK, s ktorým má obec zmluvu na max.množstve dodávanej vody.

Zdrojom pitnej vody sú studne a úpravňa vody USSK v obci Gyňov pri Hornáde. Voda do obce je dodávaná cez prípojku od tlakového potrubia vedeného do USSK pri severnom okraji obce. Akumuláciu vody pre prípad požiaru v obci zabezpečujú vodojemy vybudované na vodovode.

Spôsob zásobovania obce

Zásobovacie potrubie DN 160 PVC odbočujúce od tlakového potrubia USSK, privádza vodu, v dĺžke 1100 m, do stredu obce pod tlakom. V strede obce sa rozvetvuje do všetkých ulíc. Uličné rozvodné potrubie DN 110 PVC a DN 90 PVC je vedené pozdĺž miestnych komunikácií a tvorí rozvodnú sieť pokrývajúcu celý intravilán. Odberatelia vody sú pripojení priamo na uličné potrubie domovými prípojkami. Odber vody je cez vodomery na každom odbernom mieste.

Rozvodné potrubie je vybavené protipožiarnymi hydrantami. Vodovod bol vybudovaný v rokoch 1990 – 91 a ako 18 ročný je v dobrom prevádzkovom stave.

Napojenosť obyvateľov a ročné odbery vody:

Rok	***2001***	***2005***	***2008***	***Ukazovateľ***

Počet obyvateľov obce	1064	1140	1200	
z toho napojení na vodovod	800	920	989	82% obyvateľov
voda od USS (m^3)	36 728	38 025	37 079	
voda fakturovaná (m^3)	35 130	37 325	36 200	
z toho obyvateľom (m^3)	33 110	34 140	33 770	94 l/ osobu/deň
z toho ostatným (m^3)	2 020	3 185	2 430	
voda nefakturovaná (m^3)	1 598	700	879	
strata vody (%)	5	2	3	

Údaje v tabuľke (získané od Obecného úradu) ukazujú, že z celkového počtu 1200 obyvateľov obce je na vodovod napojených 989 obyvateľov t.j. 82%, čo je vysoké percento prevyšujúce okresný i krajový priemer.

Tabuľka ukazuje nízku spotrebu vody obyvateľstva - 94 l/ osobu/ deň, nedosahujúce doporučené hygienické minimum 100 l/ osobu/ deň. Obyvatelia šetria vodou v dôsledku zvyšovania jej ceny.

Údaje vykazujú nízke percento vody nefakturovanej (strata vody) svedčiaca o dobrom, málo poruchovom stave vodovodného potrubia.

Skutočná spotreba vody

- Ročná spotreba:	Q_p =	37 079 m^3 / rok	= 102 m^3/deň	= 1,2 l/s
- Maximálna denná dodávka vody:	Q_m =	102 x 1,6	= 163 m^3/deň	= 1,9 l/s
- Maximálna hodinová dodávka vody:	Q_h=	Q_m x k_h = 1,9 x 1,8		= 3,4 l/s

Posúdenie hlavých kapacít vodovodu

Zdroje vody vodovodu USSK sú veľkokapacitné a spoľahlivo zabezpečujú dodávku Q_m = 1,9 l/s pre obec.

Akumuláciu Q_m = 163 m^3/deň zabezpečujú veľkokapacitné vodojemy spoločnosti USSK.

Zásobovacie potrubie DN 160 PVC dodávku Qh = 3,4 l/s dodá vrátane hasebnej vody.

Záujmové územie obce

USSK je zásobovaný pitnou vodou vlastným podnikovým vodovodom z vlastných zdrojov vody v Gyňove pri Hornáde. Prívodné potrubie prechádza severným okrajom katastrálneho územia obce a ústí do vodojemu USSK na kopci nad obcou Šaca. Z vodojemu sú vyvedené zásobovacie potrubia do areálu, kde sa rozvetvujú do rozvodnej siete, pokrývajúcej celé jeho územie vrátane CPR a Interport.

Ďalšiu časť územia tvorí plocha východne od areálu USSK a cestou, na ktorej existujú budovy, skladové a dopravné objekty podnikov, ktoré sú zásobované pitnou vodou odbočkami a prípojkami z vnútropodnikových rozvodov USSK. Plynulosť a dostatočnosť zásobovania týchto areálov zabezpečuje podnikový vodovod svojou stálou prevádzkou a dostatočnou kapacitou.

V GLIP-e sa redpokladá prírastok Q_m = 3,00 l/s.

Úžitková voda *- pre USSK sa úžitková voda privádza potrubím DN 2x1100 zo sídliskového jazera z Košíc, ďalej potrubím DN 950 z jazera v Čani a potrubím DN 1 120 z vodnej nádrže Bukovec. Jedno potrubie DN 1100 je privedené priamo ku koksárni a druhé k 4. bráne, odkiaľ pokračuje k ostatným závodom v areáli podniku. Pri tejto bráne sa k potrubiu DN 1 100 pripája potrubie DN 950 z Čane. Neďaleko brány sa nachádzajú aj objekty chladenia a recirkulácie úžitkovej vody pre závod valcovní.*

Návrh

Územný plán rieši vývoj počtu obyvateľstva z 1 318 v r. 2015 na 1525 k roku 2030.

Výpočet potreby pitnej vody podľa vyhlášky MŽP č. 684/2006 limituje potrebu pitnej vody pre domácnosti s lokálnou prípravou teplej úžitkovej vody v množstve 135 l/osobu/deň a na občiansku vybavenosť v množstve 15 l/osobu/deň. Spolu 150 l/osobu/deň.

Vyhláška umožňuje znížiť potrebu vody o 25 % ak sú v každom dome osadené vodomery.

Výpočet priemernej dennej potreby Q_p = 1 525 x 150 x 0,75 = 171 563 l/deň = 1,99 l/s

denné maximum $Q_m = Q_p$ x k_d = 171 m^3 x 2,0 = 342 m^3/deň = 3,96 l/s

hodinové maximum $Q_h = Q_m$ x k_h = 3,96 x 1,9 = 7,52 l/s.

Uvedený výpočet je dostatočne krytý z vodovodu USSK. Systém bude vyhovovať.

C. Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec

Odpadové vody z územia obce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu zo striech, dvorov, komunikácií a priľahlého terénu odtekajú priekopami vedľa komunikácií do miestneho potoka.

Odpadové vody z domácností, splašky sú akumulované v prídomových žumpách, kde vyhnívajú a po čase sa vyvážajú na ČOV. Obec má čiastočne vybudovanú splaškovú kanalizáciu a ČOV.

Hygienická vybavenosť v obcí bola zisťovaná pri poslednom celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 /2007 s týmito výsledkami:

	rok 2001	rok 2007
Počet domov v obci	241	258
z toho obývaných	223	240
z toho prípojka na kanalizáciu	-	-
septik (žumpa)	191	208
splachovací záchod	169	186
kúpeľňa, sprcha	206	223

Výsledky sčítania ukazujú, že v roku 2001 žumpu nemalo 32 domov, splachovací záchod nemalo 54 domov a kúpeľňu, alebo sprchovací kút nemalo 17 domov.

Zlepšenie hygienickej vybavenosti obce nastalo až vybudovaním celo obecnej kanalizácie s ČOV v r. 2010.

Cez intravilán obce je súbežne s potokom vedená hlavná stoka jednotnej kanalizácie DN 1 600 z areálu USSK vyústená do preloženého koryta potoka pod obcou. Pôvodné koryto a údolie potoka tvoria skládku kalov. Stoka a skládka kalov sú objekty zaťažujúce katastrálne územie obce trvalým environmentálnym bremenom.

Záujmové územie obce

Odvádzanie znečistených odpadových vôd z celého územia USSK, vrátane CPR a Interportu je riešené jednotnou kanalizáciou vytvárajúcou sieť zberačov a stôk pokrývajúcou celý areál podniku a vyústenou do ČOV Sokoľany (USSK) umiestnenej v k.ú. Bočiar.

Niektoré podnikateľské aktivity na ploche medzi plotom USSK a cestou do Hanisky nemajú vybudovanú kanalizáciu. Jedná sa prevažne o plochy a sklady vybavené mobilnými unimobunkami malých kancelárií so suchými záchodmi. Budovy a BČS sú vybavené žumpami, ktoré sa vyvážajú na ČOV – Čaňa. Areály HSM, Loacker a Messer sú napojené na kanaliz. systém USSK.

Návrh

V obci navrhujeme dobudovanie splaškovej kanalizácie.

Systém odvedenie a čistenie splaškových vôd odčlenených častí v k.ú. zostáva nezmenený

Nevyhovujúce technické parametre odvodu odpadovej vody z USSK navrhujeme skapacitnením potrubia a zaústením priamo do sedimentačnej nádrže pod obcou.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Životné prostredie v obci a k. ú. možno klasifikovať ako kritické. Príčinou je blízkosť hutníckeho kombinátu, jeho dopravná obsluha a technicko – hygienické zabezpečenie. Ďalšou je blízkosť letiska Košice. Z uvedených dôvodov bola v šesťdesiatych rokoch vyhlásená stavebná uzávera pre obec, ako aj Bočiar a V. Idu.

Kvalita ***ovzdušia*** je odvíjaná prevažne od externých zdrojov. V zmysle zákona č.137/2010 Z.z. je leží v oblasti vyžadujúcej osobitnú ochranu ovzdušia. Je to oblasť riadenia kvality. Tradične sa ako významný zdroj znečistenia ovzdušia uvádza USSK. Celé k.ú. leží v jeho širšom i užšom pásme hygienickej ochrany, ako aj v jeho hranici prašného spádu nad NPK. Zdrojom znehodnotenia ovzdušia je aj ČOV Sokoľany (USSK) v Bočiari, priemyselná zóna Bočiar, rozsiahle skládky strusky pri V. Ide, ako aj rýchlostná cesta R4. Priemerná ročná koncentrácia NO_2 je 20 – 25 $\mu g.m^{-3}$. Priemerná ročná depozícia N (NO, NO_2) je 800 – 1 000 $mg.m^{-2}$. Priemerná ročná koncentrácia SO_2 je 20 – 25 $\mu g.m^{-3}$. Priemerná ročná depozícia S (SO_2 a sírany) je > 2 500 $mg.m^{-2}$. Ide o hodnoty v hornej časti stupnice.

So znečistením ovzdušia najviac súvisí poškodenie vegetácie exhalátmi, ktoré je plošného

charakteru a prejavuje sa na poškodení lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu predstavuje časť drevinovej vegetácie a lesných porastov v území veľmi slabo poškodené (defoliácia 11 – 20 %) alebo porasty slabo (21 – 30 %) poškodené, veľká časť porastov je stredne (31 – 40 %) až silno poškodených (> 40 %).

Podmienkou rozvoja bývania v obci je revitalizácia jestvujúcej izolačnej zelene a výsadba rozsiahleho pásu izolačnej zelene mimo zastavané územie obce.

Cesty III. tr sú silne zaťažené hlavne nákladnou dopravou a preto zaťaženie exhalátmi z motorových vozidiel je a tu nadlimitné. Znečisťovateľom je aj cesta R4 a pripravovaná R2.

V rámci GLIP-u je plánované oddelenie komunikačného systému od obce a tým vylúčenie nákladnej dopravy z jej zastavaného územia.

Obec je plynofikovaná.

Kvalita ***podzemných vôd*** je ovplyvňovaná priemyselnou a poľnohospod. činnosťou, ako aj stavom odstraňovania a čistenia splaškov a dažďových vôd z výrobných areálov. V obci je vybudovaná splašková kanalizácia s ČOV.

USSK má jednotnú kanalizáciu s ČOV a rozsiahlym kalovým hospodárstvom pod obcou. Do oboch systémov je výľadovo plánované napojenie GLIP-u a ostatných rozvojových plôch obce.

Úroveň znečistenia podzemných vôd je v severnej polovici kat. územia veľmi vysoká (1,1 – 3,0 C_d), postupne smerom na juh vysoká (1,1 – 3,0 C_d) a lokálne na južnom okraji nízka (1,1 – 3,0 C_d). Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je v prevažnej časti v rozpätí 1,0 – 1,5 C_d.

Sokoliansky potok odvádza odľahčovacie odpadové vody a povrchové dažďové vody z celého územia USSK. Cez obec preteká v rozmernom, upravenom a spevnenom koryte. Pre vysoké hodnoty BSK_5, $CHSK_{Cr}$, dusitanov, síranov, fenolov, ropných látok, ťažkých kovov, ale i koliformných baktérií má v celom úseku od USSK až po ČOV Sokoľany (USSK) charakter veľmi silne znečistenej vody. Nepriaznivá situácia v ňom pretrváva dlhodobo. Sokoliansky potok patrí k najviac znečisteným tokom v SR. Najnepriaznivejšia situácia je v mikrobiologických ukazovateľoch, kde množstvo koliformných baktérií, termotolerantných koliformných baktérií a fekálnych streptokokov výrazne nespĺňa požiadavky nariadenia vlády SR č. 296/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd. Limitné hodnoty výrazne prekračujú aj obsahy Mn, ťažkých kovov (Al, Pb, Zn), NEL_{UV}, teplota vody. Taktiež sú prekročené hodnoty u chloridov, dusíkatých látok, rozpustených látok žíhaných, adsorbovateľných organicky viazaných halogénov, chloroformu, celkovej objemovej aktivite beta a abundancie fytoplanktónu.

Podmienkou rozvoja obce je zvýšiť účinnosť čistenia povrchových vôd (prevažne z areálu USSK) s cieľom eliminácie prieniku škodlivých látok do koryta Sokolianskeho potoka a následne do podzemných vôd, ale aj ovzdušia v obci. Ďalšou je skapacitnenie kanalizačného zberača na ich odvod kontaminovaných vôdd areálu USSK mimo koryta potoka.

Zdrojom ***hluku*** **j**e letecká, automobilová a železničná doprava.

Bývanie, zdravotnícke a školské zariadenia – ich ochrana je definovaná maximálne prípustnou izofonou ekvivalentnej hladiny hluku – 40-60 dB(A). Ona zabezpečuje akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z..

Hlukom je zaťažená zástavba pozdĺž dopravných trás ale aj mimo nich. Zdrojom je premávka na rýchlostnej ceste R4, predpokladaná na R2 a prevádzka na železnici. Hluk však nie je vyhodnocovaný, nakoľko nebolo uskutočnené sčítanie dopravy na úsekoch ciest v k.ú. Občania sa naň však sťažujú. Navrhujeme dodatočné akustické clony a na pripravovanej R2 ale aj R4.

V rámci GLIP-u je plánovaný oddelený komunikačný systém od obce a tým vylúčenie nákladnej dopravy a zníženie hluku v jej zastavanom území.

Nadmerným zdrojom hluku je letecká doprava, nakoľko os vzletových a pristávacích priestorov letiska sa pôdorysne dotýka obce. Hluk z oboch letísk bol prebraný z hlukovej štúdie dopadov na okolité územie. Z nej vyplýva, že celé k.ú. zasahuje izofona 40 dB(A) a izofona 60 dB(A) väčšiu časť k.ú. a SZ zastavanú časť obce. V prípade predĺženia vzletovej dráhy, alebo vybudovania paralelnej dráhy sa hluková situácia obce zhorší.

Zástavba RD je navrhovaná za hranicou 60 dB(A).

V území nebola zistená kontaminácia ***pôd*** nad bežný rámec antropogénneho znečistenia. Územie katastra leží v oblasti mierne kontaminovanej pôdy v kategórii A, A1, v ktorej obsah ekologicky toxických prvkov nepresahuje fónový obsah v prostredí.

Obsah kontaminujúcich látok v pôdnej sonde z k.ú. Haniska je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Prvok	Hodnota
Totálny obsah kadmia (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 0.8
Totálny obsah olova (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 85
Vzletovej a pristávace	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 130
Totálny obsah ortuti (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 0,3
Totálny obsah arzénu (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 29
Totálny obsah medi (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 36
Totálny obsah kobaltu (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 20
Totálny obsah zinku (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 140
Totálny obsah niklu (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 35
Totálny obsah selénu (mg.kg^{-1})	pozaďová hodnota (prirodzená hodnota) < 0,8
Obsah kadmia v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 0.3
Obsah olova v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 30
Obsah chrómu v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 10
Obsah arzénu v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 5
Obsah zinku v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 40
Obsah niklu v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 10
Obsah medi v 2M HNO_3 (mg.kg^{-1})	podlimitná < 20

Produkcia ***odpadov*** je evidovaná vo sfére bývania, službách a výroby. 2x mesačne je z obce a odčlenených častí zabezpečený odvoz komunálneho odpadu fy Kosit na riadenú skládku v Kokšov Bakši (v r.1996 bolo evidovaných 159 t KO). Realizuje sa na princípoch POH obce a okresu. Separujú sa plasty, sklo a papier. Nebezpečný odpad odváža fy Kosit. Biologický odpad sa v obci nekompostuje.

Hlavnými pôvodcami odpadu v okolí obce sú priemyselné organizácie, ktoré majú zabezpečený ich odvoz a spracovanie zmluvnými partnermi (USSK, priemyselná zóna ale aj HD). Odpad zo septikov a žúmp sa vyváža do ČOV.

V k. je evidovaná opustená skládka bez prekrytia (nelegálne skládky) a ďalšie nelegálne skládky domového odpadu a sute, ktoré navrhujeme zlikvidovať.

Radónové riziko na celom území je stredné. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika posúdiť podľa zák.č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

Rešpektovať Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia z r. 2017 schválenú uznesením vlády SR č.478/2018 aplikovanú na obce v oblasti:

- horninového prostredia a geológie,
- prírodného prostredia a biodivezity,
- vodného režimu v krajine a vodného hospod.,
- sídelného prostredia a zdravia obyvateľstva,
- poľnohospodárstva a lesníctva,
- dopravy, energetiky, priemyslu a podnikania,
- rekreácie a cestovného ruchu.

Rešpektovať ochranné pásmo pohrebiska 50 m (v ňom sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy).

Pre udržanie biodiverzity, vitality a estetiky k. ú. je navrhovaná kostra ekologickej stability zahŕňajúca miestne, regionálne a nadregionálne významné ekosystémy. Podmienkou rozvoja obce je jej ochrana pred exhalátmi, hlukom a vizuálnymi ruchmi USS a plánovaného GLIP-u výsadbou rozsiahleho pásu izolačnej zelene nahradenie zastaralých prevádzok novými – ekologickými.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových a dobývacích priestorov

Do katastrálneho územia obce nezasahuje prieskumné územie ani CHLÚ, či DP.
V k.ú. nie sú evidované geologicky zosuvné územia.

2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Zvýšenú ochranu si vyžadujú všetky biokoridory v k.ú., ďalej Sokoliansky potok a ochranné systémy obce pred všetkými hygienickými prejavmi výroby, skladovania a dopravy.

2.16 Ochrana pôdneho fondu a lesných pozemkov - vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde a LP

Poľnohospodárska pôda

Základné východiskové podklady: hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990, druhy pozemkov a BPEJ (GaKÚ SR), odvodenia (Hydromeliorácie, š.p. Bratislava) a kontaminácie PP (VÚPOP – reg. pracovisko Banská Bystrica).

Poľnohospodárska výroba je sústredená v HD Sokoľany, spadajúci pod Agro–Valaliky, a.s. V súčasnosti neslúži poľnohospod. výrobe Je lokalizovaný východne od obce a bol orientovaný na rastlinnú a živočíšnu výrobu - chov býkov - 20 ks. Zamestnaných bolo cca 10 pracovníkov. Zámerom je prebudovať dvor na STS. Pôdu obhospodarujú aj SHR. HD

Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vyššie hodnoty (2, 3 a 4 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 90 – 81, 80 – 71 a 70 – 61 v stupnici 100 – 1). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je vysoký (> 2,3 %). Pôdna reakcia je prevažne neutrálna (6,5 – 7,3 pH), v SZ časti extrémne kyslá (< 4,5 pH).

Poľnohospodárska pôda v k. ú. je zaradená do 4. - 8. skupiny BPEJ a je prevažne v užívaní a.s. Podľa RP VÚPOP Banská Bystrica je pôda kontaminovaná a zaradená do kat. A – B, t. j. rizikové pôdy (obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit) - obsah týchto látok je nad hornou hranicou prirodzeného prostredia.

Podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP v k.ú. obce sa medzi najkvalitnejšie pôdy radia pôdy s kódom BPEJ /skupinou kvality: 4011002/6 a 04050202/5.

Hydromelioračné zariadenia v správe š.p. sa v k. ú. obce nenachádzajú.

Návrh

ÚPN-O vychádza z ustanovenia § 12 zákona o Ochrane a využívaní PP a rieši rozvoj obce do roku 2030 prirodzeným sceľovaním zastavaného územia a posúvaním aktivít západným smerom. V 1. etape sa budú využívať rezervy v jeho hraniciach. Zastavané územie bude teda max. využité.

Celkovo je navrhovaných na záber pôdy 23 lokalít v rozsahu 18,5324 ha, z toho poľnohospod. pôdy 14,2482 ha (z toho v zastavanom území 8,1878 ha).

Lok. 4, 4´, 5´, 8 a 8´, 11´, 13´, 17, 20´ a 21´sú čiastočne situované na najkvalitnejšej PP v rozsahu 2,9495 ha.

Zdôvodnenie záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy:

- lokalita č. 4, 4´, 8, 8´ - plochy pre skompaktnenie bývania - výstavba RD prevažne v zastavanom území, využívajúce prítomnosť ciest a sieti TI,
- lokalita č. 5´ - plochy pre skompaktnenie bývania - výstavba RD,
- lokalita č. 11´ - zabezpečuje výstavbu zberného dvora, dopravy (miestna komunikácia) a výsadbu verejne zelene,
- lokalita č. 13´ - zabezpečuje oddelenie bývania od ČOV výsadbou izolačnej zelene,
- lokalita č. 17 - vyčleňuje záhrady RD v dotyku s odkaliskom pre nové RD,
- lokalita č. 20´ - plochy pre bývanie - výstavba RD,
- lokalita č. 21´ - plochy pre skompaktnenie bývania - výstavba RD.

Lesné pozemky

Lesné porasty sa v území nachádzajú severne a južne od obce a na SV okraji katastra. Z hľadiska drevinového zloženia dominujú listnaté dreviny ako breza *(Betula pendula)*, topoľ osikový *(Populus tremula)*, vŕba rakytová *(Salix caprea)*, hrab *(Carpinus betulus)*, baza čierna *(Sambucus nigra)*, menej čerešňa vtáčia *(Cerasus avium)*, lipa malolistá *(Tilia cordata)*, dub letný *(Quercus robur)*, javor mliečny *(Acer platanoides) a pod.* Lokálne sa vyskytujú nepôvodné kultivary euroamerických topoľov *(Populus* x *americana)*, častý je výskyt nepôvodného inváznego agáta

bieleho *(Robinia pseudoacacia)*.

ÚPN-O chráni lesné pozemky a porasty, ako to vyplýva zo zákona o lesoch č. 326/2005 Z. z. a s tým súvisiace predpisy a navrhuje záber lesných pozemkov v odôvodnenom prípade – izolačná zeleň pre RD. Navrhujeme zásah do lesného dielca ČP 3 južne pod obcou. a čiastkovej plochy 6 v LHC Bukovec o výmera 0,2468 ha.

2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Do r. 1990 bola v obci a jej k.ú. vyhlásená stavebná uzávera, ktorá bola v tom istom roku zrušená. Fenomén extrémnej blízkosti hutníckeho kombinátu sa premietol do stagnácie obce a relatívne „slobodného“ využívania jej k.ú. Dôsledkom je „zadrôtovanie“ celého k.ú. sieťami TI a dopravou.

Celé k.ú. leží v ochrannom pásme USSK – užšie a širšie a v hraniciach prašného spádu NPK, ďalej v OP Letiska Košice. Do východnej časti k.ú. zasahuje letisko Haniska.

Spolu s obcou Bočiar a areálom ČOV Sokoľany (USSK) tvorí jeden urbanizačný a technologický priestor.

Obec leží 15 km južne od Košíc. Je súčasťou okresu Košice – okolie a Košického kraja a Regionálneho združenia obcí Hornád. Je súčasťou spádového územia mesta Košice a Čane, kde sú sústredené zariadenia vyššej vybavenosti a úplná škála pracovných príležitostí.

V Koncepcii územného rozvoja KK je súčasťou rozvojových osí prvého stupňa:

- Košicko-prešovskú rozvojovú os Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom,
- Zvolensko-juhoslovenskú rozvojovú os Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava –KE

Východným okrajom k.ú. je vedená rýchlostná cesta R4 a severným pripravovaná cesta R2. Južne pod obcou je lokalizovaný rozsiahly areál ČOV Sokoľany (USSK) s ochranným pásmom. Západne od obce KSK plánuje rozsiahly priemyselný park – GLIP. Východná časť katastra je súčasťou územia európskeho významu Natura 2000 - SKCHVÚ009 Košická kotlina.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Dôvodom je blízkosť krajského mesta, prihraničného pásma s MR, hutnícky kombinát, komplexná dopravná a technická infraštruktúra nadregionálneho významu s dostatočnou kapacitou a disponibilita plôch pre nové, prevažne skladové a výrobné funkcie a uchovanie funkcie bývania v samotnej obci.

Aktuálna je potreba eliminácie komplexne negatívnych podmienok pre bývanie a humánna koordinácia všetkých trás dopravnej a techn. infraštruktúry a ich ochranných pásiem na území obce.

Navrhovaná urbanistická koncepcia celého k.ú. tvorí vyvážený celok rešpektujúci prírodoochranné a civilizačné hodnoty. Sú rešpektované všetky prvky ochrany prírody a významné biotopy a segmenty na miestnej úrovni.

Demografický vývoj od roku 1970, prírastky bytov, budovanie komplexného technického vybavenia a posilňovanie významu obce v rámci širšieho sídelného zázemia, potvrdzujú potenciál pre jej ďalší rozvoj. Je koncipovaný prevažne na skompaktňovaní zastavaného územia a zhodnocovaní jestv. funkčných plôch. Nové plochy pre výrobu, sklady a dopravu sú lokalizované východne a bývanie prevažne v zastavanom území obce.